

Jaarstukken 2018

Stichting Maas theater en dans

Rotterdam
26 maart 2019

inhoud

bestuursverslag

JAARREKENING

de balans per 31 december 2018 (na resultaatbestemming)

de exploitatierekening Rotterdam 2018

de categoriale exploitatierekening OCW 2018

de exploitatierekening FPK 2018

grondslagen van waardering en resultaatbepaling

toelichting afwijkingen begroting en resultaat

toelichting op de balans per 31 december 2018

toelichting op de categoriale exploitatierekening OCW 2018

OVERIGE GEGEVENS

resultaatbestemming

De controleverklaring in rapport van bevindingen/assurance rapportage van de onafhankelijke accountant aangaande de jaarrekening

ADDITIONELE INFORMATIE

prestatieraster Rotterdam

model IIIa prestaties OCW

model III prestaties FPK

model V aansluiting prestaties en baten FPK

controleverklaring van de onafhankelijke accountant aangaande de prestatiegegevens

MAAS

THEATER/DANS/PODIUM

JAARVERSLAG 2018

BESTUUR EN DIRECTIE

INLEIDING

Maas bestond in 2018 vijf jaar. Dat werd het hele jaar gevierd met extra feestelijke projecten die kenmerkend zijn voor de verschillende kanten van Maas. Een groep jonge theatermakers maakte een installatie van oude decors in ons podium bij Voor de leeuwen. In de grote zalen van de schouwburgen speelden we een uitgebreide tour van Beauty en het beest. Op locatie in onze repetitieruimte maakten we het ruige FEEST en ten slotte was er met kerst een liefdevolle mix van theater en dans in de familievoorstelling Hallo familie.

De groeiende interesse voor amateurs naast semiprofs en profs op het podium werkten we verder uit. Inhoudelijk was er zowel bij FEEST, als bij Hallo familie een indringende bijdrage van mbo'ers, kinderen, jongeren en oma's. We komen erachter dat daarmee een hele nieuwe betekenislijn in gang gezet wordt. Van het verhaal van nieuwe generaties die een coup plegen bij FEEST, tot een kinderfantasie die je via de ogen van een echt kind meemaakt en een echte oma die in een andere werkelijkheid zit. Deze keuze vraagt veel extra aandacht voor begeleiding, werving en training en een prettige bijvangst is dat we daarbij veel nieuwe publieksgroepen aanboren.

Onze talentontwikkeling focust zich met name op het opleiden van makende performers en meedenkende programmamakers. Verder kiezen we regelmatig voor meer ervaren makers, waarmee we ons verbonden voelen en die ons publiek willen leren kennen. Steeds meer makers voelen zich thuis bij onze openhartige stijl en ons fysiek, beeldende profiel. Bij Maas maken we steeds minder onderscheid tussen de verschillende disciplines. Regisseurs maken choreografieën, choreografen gebruiken tekst. En muziek en video nemen als vanzelfsprekend een grote rol in al ons werk. Er werd dit jaar gewerkt met veel coproductiepartners. Meer ervaren makers hebben meestal eigen stichtingen en nemen naast extra geld, bijvoorbeeld ook extra contacten in België of in de danswereld mee.

We behaalden in 2018 alle opgegeven doelen en targets, die bij de verschillende subsidiënten overigens allemaal anders zijn. Met in totaal 2.873 activiteiten (voorstellingen, programma's, workshops en lessen) bereikten we gedurende het jaar ruim 124.000 bezoekers en deelnemers. In dit verslag bespreken we de financiële positie van Maas, lichten we het exploitatieresultaat toe, gaan we in op de verrichte prestaties en beschouwen we onze bedrijfsvoering en overige relevante beleidsonderdelen.

Maas is vijf, en net als iedere kleuter zitten we nog midden in onze ontwikkeling. We leren omgaan met regels, ontwikkelen onze fijne motoriek, spelen dagelijks op een creatieve manier met de werkelijkheid en hebben het hart op de tong.

“Heerlijke brok anti-theater waarin alles mag en alles kan.....FEEST is een groot pleidooi voor eigenwijsheid, voor de onaangepastheid. En uiteindelijk ook voor het plezier van theater maken.”

Theaterkrant ★★★★★

SAMENSTELLING BESTUUR EN DIRECTIE

Maas theater en dans werkte in 2018 met een bestuursmodel. De directie bestaat uit een gelijkgesteld duo met een zakelijk en artistiek directeur. De verantwoordelijkheden van bestuur en directie zijn opgenomen in een directiestatuut. Hierin is onder andere vastgelegd dat het bestuur zich voor de uitvoering van het dagelijks beleid laat vertegenwoordigen door de directie. Op dit moment bereidt de organisatie, samen met het notariskantoor Leijser, een overgang naar een Raad van Toezicht model voor, wat naar verwachting in 2019 zijn beslag gaat krijgen. Maas is verheugd te melden dat per mei 2019 Karima Belhaj, verandermanager bij de ING en de Nederlandse bank, zal toetreden als nieuw lid.

Bestuur

Els Kuijper	Voorzitter	(28-09-2012 – heden) 3 ^e termijn
Bernd van Dijk	Secretaris	(01-11-2012 – heden) 3 ^e termijn
Robert van Oort	Penningmeester	(01-11-2012 – heden) 3 ^e termijn
Rob Wiegman	Bestuurslid	(28-01-2013 – heden) 2 ^e termijn
Nicole van Vessum	Bestuurslid	(01-08-2015 – heden) 2 ^e termijn
Fred Wartna	Bestuurslid	(01-01-2016 – heden) 1 ^e termijn

Directie

Moniek Merckx	Artistiek directeur	(01-01-2013 – heden)
Bernadette Stokvis	Zakelijk directeur	(01-02-2013 – heden)

Code Cultural Governance

Het huidige bestuursmodel functioneert in vele opzichten al als een Raad van Toezicht model. De directie heeft de eindverantwoordelijkheid over de dagelijkse gang van zaken van Maas. Het bestuur is zich bewust van de aanbevelingen uit de Governance Code Cultuur en neemt de Best Practice bepalingen in acht. De voorzitter en de secretaris waren beiden aanwezig bij de presentatie van de nieuwe Code. Er is geen sprake van het hebben van (neven)functies van bestuursleden die niet verenigbaar zijn met de doelstellingen van Maas. Het bestuur voert jaarlijks functioneringsgesprekken met de directie. Binnen de vergaderingen bestond de ruimte en vrijheid om in openheid en vertrouwen ook complexe onderwerpen als de opvolging van de artistieke directie van Maas te bespreken. Bestuursleden worden benoemd voor een periode van drie jaar en een aftredend lid kan tweemaal worden herbenoemd. Vanwege het gesprek over de nieuwe artistieke leiding in het volgend kunstenplan is dit jaar nog niet gekozen voor een herstructurering van de toezichthoudend model. Maas heeft een ANBI status en publiceert op de website alle hiervoor benodigde informatie, zoals jaarplannen en jaarverslagen. In het kader van de WNT kunnen wij melden dat de artistiek directeur en de zakelijk directeur een contract voor onbepaalde tijd hebben. Aan beide directeuren is een gelijke bezoldiging uitgekeerd, die ruim binnen de voor onze instelling geldende WNT-norm van een bruto honorering van €189.000 per directielid blijft. Het bestuur is onbezoldigd.

Vergaderstructuur & onderwerpen

Het bestuur en de directie kwamen in 2018 zes keer bijeen. In deze bestuursvergaderingen heeft de directie, behalve de jaarverantwoording en het jaarplan, twee viermaands-rapportages gepresenteerd. In de eerste helft van het jaar is gesproken over de Cultuurverkenning van de Rotterdamse Raad voor Cultuur, de sectoranalyse theater van de landelijke Raad voor Cultuur en de visiebrief van de Minister. Maas was trots op de keuze van de Minister om deze op 12 maart in het Maaspodium te presenteren met een door ons samengesteld speciaal programma. Er is vergaderd over het regioprofiel en de plek van Maas daarbinnen, met bijzondere aandacht voor de proeftuin Campus Coolhaven. In alle vergaderingen is uiteraard uitvoerig gesproken over de wens van artistiek directeur Moniek Merckx om haar functie als artistiek directeur per ingaande het nieuwe kunstenplan neer te leggen en als maker aan Maas verbonden te blijven. Na consultatie van de staf van Maas is na uitvoerige besluitvorming, besloten René Geerlings, nu nog artistiek directeur van BonteHond, per 1 januari 2021 te benoemen als artistiek directeur. Geerlings zal vanaf 2019 samen met zakelijk directeur Bernadette Stokvis werken aan het nieuwe beleidsplan 2021-2024. Er zijn diverse strategische scenario's ontwikkeld en besproken voor financieringsmogelijkheden in de toekomst, waarbij nog steeds een sterke wens bestaat dat Maas voor haar diverse opdrachten, ambities en taken als één organisatie binnen de landelijke BIS kan komen. Uiteraard met een sterke basis in Rotterdam.

FINANCIËLE POSITIE/ TOELICHTING OP HET EXPLOITATIERESULTAAT

Maas wordt structureel gesubsidieerd voor de functie jeugdtheater door het Ministerie van OCW, voor de functie jeugddans door het Fonds Podiumkunsten en als gezelschap en podium door de Gemeente Rotterdam. In mei ontvingen we het nieuwe subsidiebesluit van het Ministerie, waarbij de jaarlijkse bijdrage structureel opgehoogd werd met €100.000 voor talentontwikkeling en educatie. Dit zeer welkome besluit volgde uit de visiebrief van de Minister, waarbij een extra impuls voor het landelijke jeugdtheaterveld werd aangekondigd. De jaarrekening hanteert voor de totale stichting de opgestelde jaarbegroting 2018 die is ingediend bij de Gemeente Rotterdam. Bij OCW wordt de herziene meerjarenbegroting die is goedgekeurd in juli 2018 als ijkpunt genomen en bij de exploitatierekening van het Fonds Podiumkunsten de goedgekeurde meerjarenbegroting bij aanvang van het kunstenplan.

Korte reflectie op het financiële resultaat

Maas sluit het jaar 2018 af met een positief exploitatieresultaat van €218.551. Dit is voornamelijk te danken aan de donatie van Stichting Meekers. Deze stichting, één van de grondleggers van Maas, heeft haar pand aan de Coolhaven in 2018 verkocht en besloot in de bestuursvergadering van 21 december de stichting te ontmantelen en het saldo van de stichting aan Maas over te dragen ten behoeve van de renovatie van de studio's, het aanbrengen van dansvloeren en het bevorderen van jeugddans en educatie-projecten in de breedste zin van het woord. Het negatieve resultaat van de exploitatierekening van het onderdeel theater (OCW) bedraagt €8.697. Conform de voorwaarden van OCW, wordt eerst 32% (€2.810) onttrokken aan het bestemmingsfonds OCW. Na toevoeging van de donatie van Meekers (€233.992) aan een bestemmingsreserve voor verbeteringen aan het pand en na onttrekking aan de bestemmingsreserve inrichting Maaspodium (€10.000) wordt uiteindelijk €2.631 onttrokken aan de algemene reserve. Deze staat per balansdatum op €388.903, wat neerkomt op 9% van de totale lasten. Dit is in combinatie met ingerichte speciale voorzieningen een gezonde reserve.

Er zijn bedragen toegevoegd aan twee vorig jaar ingerichte voorzieningen ten behoeve van op te eisen loopbaanuren en duurzame inzetbaarheid van ouder personeel. Het saldo van opgespaarde en niet opgenomen loopbaanuren leidt tot een toevoeging van € 10.059 aan deze voorziening. Daarnaast is er op basis van een calculatie van personeel (nu ouder dan 55 jaar), dat hier potentieel aanspraak op kan maken, €11.214 toegevoegd aan de voorziening duurzame inzetbaarheid. Dit betreffen CAO rechten, waarbij Maas het risico afdekt om op termijn vervangend extra personeel te moeten aannemen.

Baten

Het totaal aan baten uit opbrengsten en subsidies bedroeg over het afgelopen jaar €4.405.412 en komt daarmee 15% hoger uit dan de jaarbegroting en 8% hoger dan de gerealiseerde baten in 2017. Meer dan de helft van deze toename is het gevolg van de extra structurele subsidietoekenning van OCW voor talentontwikkeling en educatie, de jaarlijkse indexeringen en de eenmalige bijdrage van Stichting Meekers. De publieksinkomsten bedroegen €753.736 en komen daarmee ook €138.511 hoger uit dan de begroting. Dit is het gevolg van beduidend hoger behaalde resultaten uit verkoop van voorstellingen en kaartjes dan geprognotiseerd. Maas heeft de afgelopen jaren daarnaast een goede relatie opgebouwd met private fondsen, die in 2018 €106.000 bijdroegen aan producties, met name voor educatieve onderdelen daaruit. Het afgelopen jaar bedroeg de totale bijdrage van acht coproducenten €199.966.

Lasten

De totale lasten kwamen in 2018 uit op €4.187.259. Dit is ongeveer hetzelfde niveau als in 2017 en een kleine 7% hoger dan de jaarbegroting 2018. De beheerlasten bedroegen €890.972 en vormden daarmee 21,3% van de totale lasten en stegen met 6% ten opzichte van 2017. De kantoorkosten stegen daarbinnen het meest. Dit heeft deels te maken met nog nagekomen accountantslasten, die niet opgenomen waren alsnog te verwachten kosten in het vorig jaar. De automatiseringskosten zijn toegenomen en er was sprake van relatief hoge reis- en verblijfkosten door een intensiever buitenlandbeleid. Voor het komend jaar wordt er ook scherper gelet op het onderscheid maken tussen reiskosten ten behoeve van voorstellingen en reiskosten-woonwerk. Hierdoor zal het minder fluctueren met de begroting. De personele beheerlasten stegen door het aantrekken van een medewerker voor het secretariaat. De activiteitenlasten vormen geen constant onderdeel in de begroting, omdat deze afhangen van de hoeveelheid en grootte van de uitgebrachte producties. Toch lagen de activiteitenlasten in 2018 ongeveer op hetzelfde niveau als 2017. Ondanks het feit dat er 86 meer voorstellingen van de eigen producties werden gespeeld, stegen de kosten niet. Dit is te verklaren doordat er in 2018 meer kleinere projecten zijn gerealiseerd dan in het vorige jaar.

Financiële positie en normen voor eigen inkomsten

Het solvabiliteitspercentage (eigen vermogen/totaal vermogen*100%) komt in 2018 uit op 42%. Het Ministerie van OCW hanteert 10% als een ondergrens. De liquiditeitspositie van Maas was in orde het afgelopen jaar. De ratio bedraagt 1.7 over 2018. Het Ministerie van OCW houdt 1.3 als kritische ondergrens aan. De eigen inkomstennorm volgend uit de voorschriften van het Ministerie van OCW berekend over het theaterproductie-onderdeel (totaalopbrengsten en bijdragen uit private middelen/structurele subsidies van de overheid) komt in 2018 uit op 47,89%. Dit is meer dan het dubbele van het verplichte percentage voor jeugdgezelschappen van 19,5%. Voor het onderdeel dansproducties is een EIQ (de totale eigen inkomsten/de totale baten) behaald van 32,52%, wat boven het niveau ligt van de volgens de beschikking te realiseren quote van 30%. Feitelijk heeft Maas de afgelopen twee jaar met 322 dansvoorstellingen al bijna voldaan aan het maximum van het aantal subsidiabele speelbeurten van 400 in de hele kunstenplanperiode. De gemeente Rotterdam hanteert geen eigen inkomstennorm, maar wanneer we de rekenmethode van het Ministerie toepassen op de totale jaarrekening, zou deze op 47,48% uitkomen.

Beknopte begroting		2019
Totaal eigen inkomsten/opbrengsten		€ 925.750
Bijdragen		€ 3.082.900
Som van baten		€ 4.008.650
Beheerlasten personeel		€ 395.000
Beheerlasten materieel		€ 581.000
Activiteitenlasten personeel		€ 2.265.000
Activiteitenlasten materieel		€ 888.000
Som van lasten		€ 4.129.000
overlopende projecten		€ 106.350
Bestemmingsreserve CMK		€ 14.000
Resultaat na onttrekking reserves		€ -

Risicoanalyse

Maas heeft in haar relatief korte bestaan niet alleen een stabiele financiële positie, maar ook een stabiele reputatie opgebouwd. Maas heeft de vliegende start na de samensmelting in 2013 daadwerkelijk kunnen bestendigen. Gedurende de afgelopen vijf jaar is steeds boven verwachting gepresteerd. We zijn hier uiteraard erg trots op, maar we merken ook dat deze prestatie vaak als 'gewoon' gezien wordt en dat Maas soms al te snel als gevestigde organisatie bestempeld wordt. We bevinden ons nu in het tweede jaar van het tweede kunstenplan, en we realiseren ons dat we het kwalitatieve en kwantitatieve niveau van de afgelopen jaren kunnen waarmaken, maar toch in beweging blijven en onszelf ook blijven vernieuwen. De financiële basis die nog steeds ook in het lopende kunstenplan verdeeld is over de BIS (jeugdtheater) en het Fonds Podiumkunsten (jeugddans) blijft hierdoor wel wankel op de lange termijn. Dit omdat die splitsing tot op heden nog als een tijdelijke afwijkende situatie wordt gezien, terwijl het bestel nog steeds geen perspectief biedt op een andere oplossing.

Bij de meeste risico-inventarisaties komt de kwetsbaarheid van de ICT omgeving naar voren. Hoewel dit nooit 100% veilig te krijgen is, zelfs niet met grote investeringen blijkt uit diverse berichten in de media, heeft Maas het afgelopen jaar toch verder geïnvesteerd in de ICT-omgeving. Er is een nieuwe terminalserver aangeschaft, zodat er een extra back-up server is, en we hebben ons wachtwoorden systeem uitgebreid met een 2-staps verificatie, waardoor er een extra laag van beveiliging is gecreëerd bij het inloggen. Ook is er een speciaal back-up programma voor het email-verkeer geïnstalleerd.

Er is een ingrijpende verandering gaande bij de private cultuurfondsen in Nederland. Ze honoreren minder vaak aanvragen voor reguliere producties, zoals de in het verleden ondersteunde grote zaal producties bij Maas. Fondsen richten zich minder op de productie van voorstellingen (de corebusiness van de podiumkunsten), maar willen juist bijdragen aan maatschappelijke doelen. Dat merken we nu met de fondsenwerving voor de grote zaalproductie het Juffenballet. Hierdoor blijven groot gemonteerde producties in de jeugdsector heel lastig om op niveau te produceren. Wel weet Maas de private fondsen voor educatieve en maatschappelijke projecten aan zich te binden. Op deze manier hoopt Maas intern wat meer met budgetten te kunnen schuiven.

Maas heeft met het inrichten van een voorziening voor de duurzame inzetbaarheid van oudere werknemers een buffer opgebouwd om dit artikel binnen de nieuwe CAO ook uit te kunnen voeren. Werknemers die zeven jaar van hun pensioendatum afzitten kunnen daarbij terug in hun arbeidstijd, waarbij het loon en de pensioenopbouw (gedeeltelijk) gecompenseerd wordt door de werkgever.

ORGANISATIE EN BEDRIJFSVOERING

Formatie

Per balansdatum bestond de vaste kernformatie van Maas uit 34 medewerkers in 27,83 fte. Maas werkte gedurende het jaar daarnaast met 95 makers, ontwerpers en docenten op basis van diverse opdrachtovereenkomsten. Op tijdelijke basis waren 40 productie-gebonden medewerkers als acteur, danser, technicus of productiemedewerker werkzaam bij Maas. Voor diverse werkzaamheden rond het podium en bij kortdurende projecten waren er 20 medewerkers op basis van een oproepcontract werkzaam. Op alle afdelingen leerden 32 (mbo- en hbo-) stagiaires het vak, zowel binnen de artistieke kern als bij de ondersteunende afdelingen. In totaal waren er 139 vrijwilligers betrokken bij Maas als ondersteuners bij het podium, als mee-spelers bij producties en als meedenkers bij het maken van programma's als Theater of the Now. De bedrijfscultuur en omgang binnen Maas is betrokken en informeel en communicatie verloopt via open en korte lijnen. Het ziekteverzuimpercentage bedroeg in 2017 nog 4,22%. Dit percentage is in 2018 gezakt naar 3,24%

Met een relatief kleine kern van vaste betrokken medewerkers en een grote netwerkorganisatie blijven we flexibel, maar kunnen we toch veel doen. De afdelingen educatie en marketing zijn in 2018 uitgebreid, omdat beiden een belangrijkere rol spelen in het bereiken van een groter en breed (inclusief) publiek, wat voor een stevig deel via scholen verloopt. In 2018 is er veel gecoproduceerd met WAT WE DOEN, Jeugdtheatergezelschap BonteHond, Hit Me Productions, Urland, Stichting Cecilia Moisiso, Tuning People, Nederlands Kamerkoor en de Stadsschouwburg Utrecht. Dankzij deze samenwerkingen beschikten we over meer financiële slagkracht en een groter netwerk.

Fair Practice Code

Maas is lid van de werkgeversorganisatie NAPK en volgt de cao toneel en dans. Alle salarissen en honoraria die werden uitbetaald zijn gebaseerd op de schalen die in de cao zijn opgenomen. Voor ZZP-contracten gelden de cao schalen als basis voor de berekening van het honorarium, waarbij die wordt vermeerderd met percentages voor vakantiegeld, verzekeringen en pensioen. Aandachtspunt is dat we meer moeten investeren

in het beter in balans krijgen van de werktijden tijdens tournees. Hoewel we ons aan de arbeids- en rusttijden wet houden, blijken volle tournees – waarbij er soms in periodes twee voorstellingen op een dag gespeeld worden – een te zware belasting voor acteurs en dansers. De uitkoopsommen binnen het jeugdtheater zijn echter zo laag dat een kleine ingreep hierin al snel tot een enorme investering leidt. Wat ons betreft staat de Fair Practice Code dus in een moeizame relatie tot de hoogte van de uitkoopsommen die theaters bereid zijn om te betalen voor een jeugdvoorstelling in combinatie met de hoogte van de basissubsidie in de BIS.

Ondernemerschap en eigen inkomsten

Alle eigen inkomstenquoten zijn tot nu toe gehaald (51% voor de totale organisatie volgens de OCW-normering). Er is sprake van een goede mix in eigen inkomsten. Maas genereerde afgelopen jaar €753.736 aan publieksinkomsten uit verkoop voorstellingen, workshops, recettes en horeca, €280.000 aan overige inkomsten o.a. uit samenwerking met partners en verhuur €280.245 en uit donaties en verhuur en €109.414 uit private fondsen en donaties. Inmiddels hebben we goed contact opgebouwd met een aantal grote fondsen zoals het VSBfonds, Prins Bernhard Cultuurfonds, Stichting Bevordering van Volkskracht en Janivo Stichting. Sponsoring is ondanks diverse investeringen in tijd niet gelukt.

PRESTATIEVERANTWOORDING EN TOELICHTING

In het meerjarenbeleidsplan legden we de ambitie neer om jaarlijks met 10 nieuwe producties en projecten, gemiddeld 420 voorstellingen te spelen voor 47.500 bezoekers, waarvan 18.000 uit Rotterdam.

In 2018 bereikte Maas theater en dans

58.344 bezoekers met 523 uitvoeringen van 18 verschillende (waarvan 11 nieuwe) Maasproducties

26.835 bezoekers met 282 activiteiten in het Maaspodium

49.174 deelnemers aan 2.175 educatieve activiteiten

Let op: deze aantallen kunnen niet zomaar opgeteld met het totaal worden vergeleken, doordat de eigen producties in meerdere optellingen worden meegeteld.

De formele prestatieverantwoording is voor Maas complex om eenduidig te presenteren, omdat we voor diverse onderdelen andere subsidieverstrekkingen hebben met eigen targets en indelingseisen. Bij het Ministerie van OCW en het Fonds Podiumkunsten gaat het om gemiddelden over vier jaar en bij de Gemeente Rotterdam over jaarlijks opnieuw vast te stellen targets. Sommige producties worden vanwege subsidie-eisen interne coproducties genoemd, omdat het een mix betreft van de disciplines dans en theater.

Eigen (co)producties

In 2018 werden 18 verschillende Maasproducties in totaal 523 keer opgevoerd voor 58.344 bezoekers. Ten opzichte van 2017 is zowel het aantal voorstellingen als het aantal bezoekers evenredig aan elkaar gestegen. Er werden in 2018 minder producties gemaakt of hernomen, maar er waren wel meer speelbeurten per productie. Voorstellingen als De jokkebrokker en Een kleine brief aan de grote stad werden een flink aantal keer gespeeld. Maar de stijging is met name toe te wijzen aan de voorstelling Drie, die gedurende het jaar maar liefst 180 keer in theaters en op scholen te zien was. Dankzij deze voorstelling is ook het aantal schoolvoorstellingen weer op het niveau van eerdere jaren. Met 262 voorstellingen voor schoolgaand publiek staat de verhouding vrije voorstellingen ten opzichte van schoolvoorstellingen in 2018 op precies 50%.

Hierbij moet wel opgemerkt worden dat het steeds vaker voorkomt dat schoolklassen (met name in het VO) buiten schooltijd naar de voorstelling komen. Dit is moeilijk inzichtelijk te maken, omdat we deze gegevens van de tourneetheaters niet bezitten. Een andere trend is die van overlappende leeftijdsgroepen. Zo werden Beauty en het beest, Hallo familie en Liefde gemaakt voor de oudste klassen van het basisonderwijs en de jongste leerlingen van het voortgezet onderwijs. Omdat deze voorstellingen werden gemaakt voor 8+ zijn ze geteld als schoolvoorstellingen voor het PO, terwijl hier ook leerlingen uit het voortgezet onderwijs naartoe kwamen. Beide ontwikkelingen hebben als resultaat dat het aantal schoolgebonden bezoeken uit het VO in het dwingende format van het Ministerie lijkt achter te blijven bij de verwachting, maar dat is eigenlijk niet zo te zeggen. Hoewel er in 2018 inderdaad minder werd geproduceerd voor onze XL doelgroep.

De target voor het Fonds Podiumkunsten (dans en een combinatie van theater en dans) is met 115 opvoeringen gehaald. Wel was het aantal opvoeringen in vergelijking met 2017 lager. In 2019 verwachten we weer op hetzelfde niveau als 2017 uit te komen, waardoor het aantal speelbeurten gemiddeld ruim gehaald wordt. Opvallend is dat in 2018 weinig gespeeld werd in de regio west en grote steden (buiten Rotterdam), terwijl er veel gespeeld werd in het buitenland. Dit is onder andere te verklaren door de tournee van ChitChat, die in het najaar van 2018 met name in België plaatsvond en in het voorjaar van 2019 Nederland aan zal doen.

De gestelde targets in het jaarplan van de Gemeente Rotterdam zijn gehaald. Het totaal aantal bezoeken ging zelfs ruim over de verwachting heen. In tegenstelling tot vorig jaar werd het in het meerjarenbeleidsplan genoemde aantal speelbeurten en bezoekers in Rotterdam dit jaar wel gehaald. Zo werden met 210 Maasproducties in Rotterdam 16.464 bezoekers bereikt en met 175 evenementen in het Maaspodium 16.553 bezoekers. In totaal waren er in Rotterdam 385 voorstellingen, programmeringen en verhuringen met 33.020 bezoekers, waarbij we in het meerjarenbeleidsplan uitgingen van 375 evenementen met 33.000 bezoekers. Hierbij compenseert het aantal bezoekers aan het podium het aantal bezoekers aan de voorstellingen. Met locatieprojecten, schoolvoorstellingen en een uitgebreide programmering probeert Maas op deze manier nog meer te wortelen in de stad.

De targets uit het activiteitenplan voor het Ministerie van OCW zijn in 2018 ruim gehaald. Het totale aantal bezoekers is zelfs met ruim 15.000 overschreden, waarmee het tekort uit 2017 gecompenseerd wordt. Wel blijft het aantal bezoekers aan voorstellingen van het VO, om eerdergenoemde redenen, achter en is het aantal openbare overige activiteiten lager dan verwacht. Dit komt onder andere doordat activiteiten als audities voor voorstellingen waarin kinderen meespeelden (Beauty en het beest, FEEST en Hallo familie) dit jaar niet zijn meegeteld als educatieve activiteit, terwijl we dit in 2017 wel op deze manier meenamen. Omdat het aantal activiteiten binnen deze trajecten zo omvangrijk is geweest dit jaar, is ervoor gekozen om dit schriftelijk toe te lichten en niet op te nemen in de deelnamecijfers.

Overige programma's in het Maaspodium en educatieve activiteiten

Het totale aantal evenementen in het Maaspodium is ten opzichte van vorig jaar opnieuw gestegen, maar het totale aantal bezoekers is wel iets gedaald. Dit kwam met name door een daling in het aantal bezoekers aan verhuringen, die totaal verschillend van aard kunnen zijn. Ook werden er meer Maasproducties met een beperkte capaciteit in het Maaspodium gespeeld (de jubileumeditie van Voor de leeuwen, FEEST, Point of no return), waardoor het gemiddelde aantal bezoekers aan Maasproducties lager was dan vorig jaar. In totaal vonden naast de eigen Maasproducties 175 gastprogrammeringen en verhuringen plaats, die samen door 16.553 bezoekers werden bezocht. Hiermee komt het totaalaantal bezoekers aan het Maaspodium in 2018 op 26.835.

In 2018 werden er 2.175 educatieve activiteiten georganiseerd, waaraan 49.174 keer werd deelgenomen. Het aantal lessen op scholen waar Maas lesgeeft in het kader van Cultuureducatie met Kwaliteit steeg, maar het aantal workshops bij voorstellingen daalde. Dit komt doordat er minder voorstellingen waren waarbij context in de vorm van een workshop nodig was, maar ook doordat dat we de deelname aan drie meespeeltrajecten niet als educatieve activiteit hebben opgevoerd. Hierdoor is een licht vertekende daling in het aantal educatieve activiteiten te zien. In werkelijkheid werden bijna 350 kinderen intensief begeleid en was het bereik dankzij de audities nog vele malen groter. Al met al is de stijging in het aantal voorstellingen en bezoekers toe te wijzen aan een aantal aspecten. Er werden meer voorstellingen verkocht aan theaters en scholen, omdat er in 2018 veel voorstellingen werden geproduceerd waarbij de focus lag op (fysiek) theater voor een jonge leeftijd. Producties voor een jong publiek worden sneller afgenomen. Het gemiddelde aantal bezoekers bij een vrije voorstelling steeg bovendien naar 118, het hoogste gemiddelde sinds 2013. Dit komt omdat er een grote zaalvoorstelling werd gespeeld, maar ook omdat Maas een vaste bezoekersschare opbouwt én nieuw publiek ontving dankzij het meespelen van kinderen in drie producties.

MAASPRODUCTIES

Nieuw in 2018 uitgebrachte tourneeproducties

Uniform / XL / dansperformance / Nastaran Razawi Khorasani / samenwerking met Urland

Nastaran Razawi Khorasani maakte dit jaar haar tweede voorstelling in het kader van de Nieuwe Makersregeling van het Fonds Podiumkunsten. Waar Solo van Nas & Jim (seizoen 2018-2019) ging over het ego, ging Uniform juist over het collectief en wat dat nog waard is in dit tijdperk van individualisme en zelfontplooiing. De voorstelling werd 19 keer gespeeld in een uitverkocht dorps huis op Oerol en was daarna nog twee keer te zien in het Maaspodium. Helaas moesten de voorstellingen op Festival Boulevard gecancelled worden in verband met ziekte van Nastaran. In 2019 wordt de voorstelling hernomen voor een landelijke tournee.

“De Rotterdamse theatermaker Nastaran Razawi Khorasani legt in het woordeloze Uniform (ode aan de meeloper) de vinger op onze twijfels over individualiteit versus collectiviteit” - **Volkskrant ★★★★★**

“Een opzweepende performance (...) Op intelligente wijze zet Khorasani dans, kostuums en de geniaal opgebouwde muziek van Jimi Zoet in om te onderstrepen dat gedeelde gedragingen uit vele verschillende bronnen ontstaan (...) Het is de grote kracht van Uniform dat de voorstelling tot het einde toe zo weerbarstig blijft. Wat voor de één een idealistische volksbeweging is, is voor de ander een hersenloze, gevaarlijke massa. Khorasani's prikkelende voorstelling laat beide interpretaties naast elkaar bestaan.” - **Theaterkrant ★★★★★**

De jokkebrokker / 6+ / theater / Floris van Delft / coproductie met WAT WE DOEN

In het najaar maakte Floris van Delft bij Maas zijn eerste voorstelling voor kinderen vanaf 6 jaar. Rond die leeftijd gaan kinderen het onderscheid tussen fantasie en werkelijkheid, en dus ook het begrip liegen, ontdekken. Een interessant uitgangspunt in onze huidige wereld waarin de waarheid niet meer te onderscheiden lijkt van 'alternative facts'. In De jokkebrokker liet Floris zijn personages daarom letterlijk goochelen met de werkelijkheid, waarbij hij zijn jonge publiek tot enthousiaste medeplichtigen maakte. De jokkebrokker was 64 keer te zien door het hele land en werd bezocht door 9.900 kinderen samen met hun familie of in schoolverband.

"Kinderen die voluit meelevén, ouders op het puntje van de stoel, en dat bij een verhaal over waarheden en leugentjes: wat wil je nog meer (...) De jokkebrokker van Maas theater en dans en WAT WE DOEN is weer zo'n productie waar je blij uit komt. Een 6+ voorstelling, maar maak er gerust 100- van. Dat is het leuke aan goed jeugdtheater. (...) een inventief en aanstekelijk spel met waarheid en leugens, met lol en verdriet, en met zowel grappige (rijm)teksten als een sterke choreografie." - **Dagblad van het Noorden ★★☆☆**

Victory / XL / dans / Cecilia Moisis / coproductie met Hitme Productions

Danser en choreograaf Cecilia Moisis zette met Victory haar eerste stappen in het maken voor een jong publiek. Ze maakte een mix van dans, theater en slapstick over falen. Cecilia: "Falen is een groot taboe en zeker bij jongeren. Ik wilde voor hen een voorstelling maken met veel humor en met ernst, die laat zien dat ze niet alleen zijn met hun gevoelens van niet goed genoeg zijn." Vier performers en een muzikant vallen in een razend tempo van de ene in de andere mislukking. Komisch treurig en geleidelijk aan zelfs wanhopig pijnlijk. Fouten worden groots gevierd en er wordt steeds mooier en virtuozer gefaald. In 2018 werd Victory 15 keer gespeeld voor ruim 2.000 bezoekers, in 2019 speelt de voorstelling nog 18 keer.

"Victory van Moisis is als een wervelstorm van schurende momenten en wisselende emoties, waarbij het falen, met een tikje humor scherp onder de loep wordt genomen. In Victory hanteren Moisis en haar performers de menselijke maat en zetten daarmee vraagtekens achter het allesoverheersende ideaal van de ultieme, perfecte succesvolle en oersterke winnaar. Victory is pastelblauw en ijzersterk." - **Dans Magazine**
"De slapstickachtige choreografie van Cecilia Moisis is amusant én glashelder." - **Parool**

ChitChat / 4+ / dans / Charlotte Goesaert en Karolien Verlinden (in coproductie met Tuning People)

Maas coproduceerde dit jaar de voorstelling ChitChat, samen met het Vlaamse collectief Tuning People. In 2016 maakten Karolien Verlinden en Charlotte Goesaert tijdens Voor de leeuwen #6 een proeve van de voorstelling die uiteindelijk zou leiden tot ChitChat. In dit virtueuze dansduet botsen twee meisjes er grappig op los. Ze giebelen, schaterlachen, proesten, spelen, kletsen, dansen en stoeien. De vriendinnen bewegen als een twee-eenheid, elkaar voortdurend imiterend. Alles samen en dan weer uit elkaar. Onafscheidelijk en dan weer los. Ze zijn roekeloos tegen elkaar en de wereld. ChitChat maakte in het najaar van 2018 een tournee door België en werd daar 31 keer gespeeld voor ruim 4.000 bezoekers. In het voorjaar van 2019 volgt een tournee langs Nederlandse theaters.

"Zo speelt het klankgedicht zich verder ontwikkelt, zo speelt en sprankelend zijn de variaties in de danspassen en bewegingen. (...) 'ChitChat' betekent dan wel zoiets als keuvelen, maar deze voorstelling is meer: het is een ode aan het klankgedicht, het zijn klanken in beweging, het is een heerlijke synesthesie van klanken door stem en beelden door lichamen. Dat alles in een dansant spel met vormen en lijnen. Toch mooi hoe al die experimenten van een eeuw geleden nu voor jong publiek zo mooi en fris kunnen samengaan." - **Theaterkrant**
"De manier waarop Goesaert en Verlinden abstracte dans toegankelijk maken voor de allerjongsten verdient lof." - **De Standaard**

Hallo familie/ 8-108 / theater en dans / Moniek Merx

Aan het einde van het jubileumjaar maakte Moniek Merx een nieuwe familievoorstelling voor de vlakke vloer: Hallo familie. Een theater- en dansmix in de stijl van de met een Gouden Krekel bekroonde voorstelling Liefde. In Hallo familie krijgen we een uniek kijkje in het hoofd van een kind. Terwijl haar vader en moeder op weg zijn naar een feestje begint ze te fantaseren over hoe volwassenen feestjes vieren. Het publiek is getuige van haar wonderlijke droom, waarin poppen tot leven komen, een woeste zee haar slaapkamer overneemt en de buurman verandert in een ijsbeer. Hallo familie ging in première op 21 december, waar de voorstelling twee weken lang in het Maaspodium in een feestelijke kerstsfeer werd bezocht door vrij publiek en schoolklassen uit primair-, voortgezet- én hoger onderwijs uit Rotterdam. Zo zagen al 1.800 mensen de voorstelling voordat de tournee goed en wel begon. De voorstelling speelt nog door tot en met maart 2019.

"Fantastisch zijn de hippe glitterkostuums, de cartooneske pruiken, de ravissante dierenmaskers, de breakdance-capriolen van de dinokikker (Gihan Koster) en de mimische optocht van (vreemdgaande) familieleden, waarbij de moeder maar blijft vragen 'wie er iets wil drinken' (...) 'uitbundig familiefeest' en 'kleurrijk spektakel' - **Volkskrant ★★☆☆**
"Een voorstelling die je in je hart mee neemt opdat je nooit vergeet om met kinderen naar de wereld te kijken." - **MaandagDaandag**
"In Hallo familie weten Moniek Merx en haar team die wereld, waar we maar een paar jaar in wonen, totdat we er de baas van moeten worden, heel zorgvuldig te vangen. Dat doen ze op een voor Maas kenmerkende manier: wervelend, kleurrijk en muzikaal. (...) Merx zet ook twee niet-professionele spelers in, met effect. Ze laat hen zijn wie ze zijn en creëert via de spelers om hen heen tumult. Daardoor blinken ze des te meer uit." - **Theaterkrant**

Drie/ 4+ / theater / Maas theater en dans & BonteHond

Hoewel Drie geen nieuwe productie is - maar een reprise van de voorstelling die Matthijs Rümke in 2001 bij Theater Artemis maakte - verdient de voorstelling met 181 speelbeurten zeker een plek in dit overzicht. De herneming werd geregisseerd door Dorien Folkers in samenwerking met Judith Faas. In Drie loopt de vierjarige drieling Jonas, Johan en Jacob weg van huis. De oudste is zeventien dagen te vroeg geboren, heeft een paar 'losse draadjes' in zijn hoofd en moet naar een speciale school. De broertjes willen bij elkaar blijven en uit protest gaan ze op reis naar oom Kees in Groningen. Onderweg beleven ze het ene avontuur na het andere. Ze kibbelen, hebben honger, vechten met koeienvlaaien en missen hun ouders. Drie is een theatervoorstelling over de bijzondere onderlinge band van broers en over anders zijn. De productie werd in 2018 door ruim 18.000 enthousiaste bezoekers bezocht. Daaruit blijkt dat de productie de tand des tijds moeiteloos kan doorstaan.

"Afgelopen woensdag deze voorstelling met twee groepen van de basisschool gezien. Wat een ontzettend leuke voorstelling. De kinderen zaten helemaal in het verhaal. Prachtig om te zien hoe weinig je aan spullen, podiumruimte en kostuums nodig hebt voor een prachtig verhaal. Complimenten aan de acteurs voor de mooie interactie en goede timing!" - **bezoeker op www.maastd.nl**

Het doorspelen van eerder uitgebrachte producties

In december 2017 ging de grote zaalproductie Beauty en het beest in première. De grootste Maasproductie tot nu toe in samenwerking met de Stadsschouwburg Utrecht, het Nederlands Kamerkoor en 270 meespelende kinderen uit het hele land. Na twee weken rond de kerst in de Stadsschouwburg Utrecht ging de voorstelling in januari en februari 2019 op tournee. Van Leeuwarden tot Maastricht zagen nog bijna 10.500 bezoekers dit jaar hoe Beauty uiteindelijk toch verliefd werd op het beest. Daarnaast speelde Nastaran Razawi Khorasani haar jongeren voorstelling Solo van Nas & Jim door op een aantal festivals (Tweetakt, Motel Mozaique, Schone Aussicht Festival in Stuttgart) voor bijna 500 festivalgangers. De voorstelling was samen met Two boys van Guilherme Miotto te zien in een double-bill in Parktheater Eindhoven. Maud Dolsma speelde haar muziektheatersolo Duimelot (1,5+) nog 23 keer voor bijna 1.000 van de allerkleinste theaterbezoekers.

Maasproducties in Rotterdam

Maas vierde haar jubileumjaar stevig in thuishaven Rotterdam. We begonnen het jaar met een jubileumeditie van ons festival Voor de leeuwen en namen in de zomer ons eigen podium over met de speciaal voor de studio van het Maaspodium gemaakte voorstelling FEEST.

Voor de leeuwen / 8-108 / beeldend theater & dans / verschillende makers

In de jubileumeditie van Voor de leeuwen lieten vijf nieuwe makers uit verschillende disciplines zich inspireren door vijf jaar Maas. Decors en attributen van vijf jaar Maasvoorstellingen werden herontdekt en kregen een nieuw leven. In tien dagen tijd werd een hele nieuwe wereld opgebouwd, waarin het publiek op ontdekkingsstocht ging langs woelige wolkenluchten, spannende bossen en pleinen vol fonteinen. Een week lang ontvingen we bijna 300 kinderen en ouders in deze wondere performance-wereld van vijf jaar Maas.

FEEST/ XL / fysiek theater / Moniek Merckx

Moniek Merckx maakte in de zomer van 2018 de productie FEEST, waarin een onaangepaste familie het Maaspodium overneemt. De studio werd omgebouwd tot krakerspand, opnieuw met gebruik van oude decors en kostuums. In FEEST mixte Moniek theater, acrobatiek, dans, stagefighting en livemuziek tot een vrolijke anarchistische bezetting door een chaotische familie. Ze krijgen bezoek van een lange rij regelgevers, zogenaamde vrienden en vage erfgenamen. Met veel bravoure verdedigen ze het fort, vieren feest en slaan zich letterlijk en figuurlijk onbeholpen door de dagen en fatsoensnormen heen. Steeds meer raken ze verstrikt in hun eigen onvermogen. FEEST werd 36 keer gespeeld en werd bezocht door ruim 3.100 bezoekers.

"Maas viert zijn eerste lustrum met een sterk staaltje anti-theater met een hoog punkgehalte." - **Volkskrant**
"Moniek Merckx laat acrobatiek, dans, stagefighting en muziek samenkomen in een knap geregisseerd zootje ongeregeld. (...) wat een energie gaat eruit van deze groep performers die met hun aanstekelijke dynamiek het bestaansrecht van Maas vet onderstrepen." - **Telegraaf**

Ten slotte werden twee voorstellingen uit eerdere jaren hernomen. Een kleine brief aan de grote stad (2016) was voor het vierde jaar te zien in kleuterklassen in heel Rotterdam, met 59 speelbeurten voor bijna 1.500 kleuters in 2018. Na in totaal 150 keer rondreizen door Rotterdam sluiten we de voorstelling dit jaar af. Ook Rotterdamse Stadsklanken (2016) van Jolanda Spoel in coproductie met het Rotterdams Philharmonisch Orkest werd vorig jaar nog vier keer opgevoerd, waarvan drie keer voor klassen uit het voortgezet onderwijs.

Internationaal

Maas speelde in 2018 meer dan gemiddeld in België: uiteraard met de Belgische tournee van ChitChat, maar ook met Beauty en het beest in Hasselt, Hallo familie in Brussel en Drie in diverse Vlaamse steden. Daarnaast

werd er gespeeld op Duitse festivals: Solo van Nas & Jim (2017) was de knallende eindvoorstelling van Schöne Aussicht Festival in Stuttgart en Liefde (2017) werd hernomen voor het THINK BIG! Festival in München. Kleuter-kunstvoorstelling Eitje (2016) maakte ten slotte een mooie reis door Ierland, waar de voorstelling zes keer te zien was in een museum tijdens Young at Art in Belfast en daarna tien keer tijdens Baboró International Arts Festival for Children in Galway. Eitje maakt zich op voor een aantal nieuwe internationale avonturen in 2019.

MAASPODIUM

Het Maaspodium beleefde haar vijfde seizoen. Vanuit de wens om als gezelschap ook stevig in de stad aanwezig te zijn is de laatste twee jaar ingezet op het intensiever bespelen van ons eigen podium. In 2018 waren er 107 voorstellingen te zien van onze eigen producties, die 10.282 bezoekers trokken. Een groot aandeel hierin had de jubileumvoorstelling FEEST, die met 27 voorstellingen exclusief te zien was in het Maaspodium. Ook werd het succes van een eigen première rond de kerst met een intensieve week voor scholierengala's (vorig jaar met Liefde) dit jaar met de familievoorstelling Hallo Familie voortgezet, waarmee een goede traditie is geboren.

De gastprogrammering groeide in 2018 van 69 voorstellingen in het vorige jaar naar 89 in 2018. Veel van deze avonden werden ingevuld door jong talent, met een focus op Rotterdam. Niet alleen tijdens eindpresentaties van studenten mbo en hbo, maar ook met eigen gemaakte programma's en voorstellingen in de vrijdagavond serie FRESH. Bekende festivals als de Circus Driedaagse, het AfroVibes Festival en de Operadagen keerden terug in het podium en daarnaast streek het interessante talentenscout programma De Kunstbende een vol weekeinde bij ons neer. Het aantal verhuringen en programma's van derden bleef nagenoeg constant. Met de groei van de eigen voorstellingen, de gastprogrammering en de vele workshops, kinderfeestjes en randprogrammering groeide ook de bekendheid van het Maaspodium bij het Rotterdamse publiek. Met de twee goede vlakke-vloerzalen en afgelopen jaar 26.835 voornamelijk jonge bezoekers heeft het Maaspodium een serieuze plek binnen het Rotterdams podiumcircuit ingenomen

Voor de jeugdige bezoekers tot 12 jaar programmeerden we, met ondersteuning van de SKIP regeling van het Fonds Podiumkunsten, 52 kwaliteitsvoorstellingen uit het Nederlands/Belgische jeugdtheater- en dansaanbod. We omlijsten die in de vakanties met een stoer en actief randprogramma binnen een speciaal gekozen thema, zowel binnen in de foyer als op ons aangrenzende terras en grasveld. Binnen dit aanbod waren vaste gastgezelschappen te zien als Andreas Denk, Theater Artemis, Bonte Hond, Theater Sonnevanc, De Dansers, Tuning People, Meneer Monster en Project Sally en Dadodans van Gaia Gonnelli.

Binnen het label XL programmeerden we 36 voorstellingen voor jongeren en jongvolwassenen Het eerder genoemde programmaformat FRESH kende dit jaar zeven edities van eigenwijze nieuwe makers als Shayda Darab, Fabian Holle, Merel Pauw, Marcos & Mahfoud, Gill the Grid en Carmen van Mullier. Het was het tweede jaar voor het programmaformat Theater of the now. We selecteerden hiervoor een aantal voorstellingen die gaan over actuele thema's en onderwerpen, zoals F*ck the Police, I call my brothers en Ultimate Cube. Met een jongerenpanel organiseerden we rond deze voorstellingen een contextprogramma. Zo ontstonden interactieve, no-nonsense theateravonden die het publiek uitdaagden verder te kijken dan de voorstelling zelf. Het publiek van Theater of the Now bestond uit een mix van vo-schoolklassen, mbo- en hbo-studenten en vrij publiek.

EDUCATIE

Educatie bij eigen producties

Maasvoorstellingen maken altijd een verbinding tussen hoofd en lijf. De workshops voor het primair- en voortgezet onderwijs die daarbij worden ontwikkeld zijn dan ook altijd fysiek, sluiten aan bij de inhoud of de vorm van de voorstelling en vinden hun kern in het zelf maken, zelf spelen, samen reflecteren en het kunstenaarschap ervaren en ontdekken. In een snelkookpan recreëren we in de workshops het maakproces van de maker. We prikkelen, bevragen, reiken handvatten aan, maken nieuwsgierig en dagen kinderen, jongeren en volwassen uit hun verbeelding te vertalen naar de vloer. Zo verkleinen we de afstand tussen het publiek en de voorstelling en zijn we met een groeiend team van 45 theater- en dansdocenten wekelijks op scholen en aanwezig. Door met scholieren aan een onderwerp te werken, ontstaat er betrokkenheid en nieuwsgierigheid en heeft de theaterervaring een grotere impact.

We openden 2018 met een recordaantal workshops bij Beauty en het beest. In totaal 175 keer gingen we met kinderen en jongeren op zoek naar innerlijke schoonheid, filosofeerden we over de liefde en verdwaalden we in een spannend bos. Bij FEEST vierden we met ruim 1.000 jongeren ons vijfjarig bestaan en onderzochten

we onze woede. We protesteerden met ze, knalden het klaslokaal uit en beoefenden de kunst van het vechten. In Victory brachten we met leerlingen uit het voortgezet onderwijs een dansende ode aan de mislukking en in ChitChat maakten we met kleuters ons eigen bewegende klankgedicht. In Drie liepen we met de onderbouw van het basisonderwijs weg op een fantasiereis en met De jokkebrokker tenslotte verzonnen we onze eigen goocheltrucs en hielden we een kampioenschap jokken. Naast onze workshops in de klas ontwikkelden we een aantal online magazines. Met deze tool duiken docenten met de leerlingen in de klas de diepte in, om zo het bezoek aan onze voorstelling nog meer tot een totaalervaring te maken. We ontwikkelden ook korte fysieke na-programma's die direct na de voorstelling in de zaal plaatsvonden met het hele publiek. We begeleidden in samenwerking met partners als het Rotterdamse SKVR jongeren die in de oorspronkelijke decors hun eigen interpretatie van een Maasproductie opvoerden. En in toenemende mate waren we in theaters door het hele land aanwezig om workshops te geven aan vrij publiek.

Lange lijnen in het voortgezet onderwijs

Met de komst van de professionele leergemeenschap Rotterdams KKV (met Maas als een van de kartrekkers) weten Rotterdamse middelbare scholen en culturele instellingen elkaar nog beter te vinden. Dit heeft geleid tot nieuwe samenwerkingen met scholen met meerdere partners. De pilotprojecten uit 2017 van Maas werden aangescherpt en herhaald op de Lucia Petrus Mavo en Melanchton Schiebroek. Deze twee succesvolle projecten met TENT Rotterdam en het Rotterdams Philharmonisch Orkest werden bovendien ook op maat aangepast voor het Einstein Lyceum en Wolfert Dalton. In 2018 ontwikkelden we een nieuwe proeftuin op het Zuiderpark College in samenwerking met Circus Rotjeknor.

Binnen de meerjarige regeling van het Fonds Cultuurparticipatie voor cultuureducatie op het vmbo en praktijkonderwijs werken we intensief samen met twee scholen: Accent Hoogvliet (praktijkonderwijs) en Het Vak College Hillegersberg (vmbo). In beide gevallen bouwen we in een aantal jaren aan een langer lopende leerlijn, die we thematisch koppelen aan de voorstellingen van Maas. Zo maken de leerlingen ook regelmatig kennis met het aanbod en de professionals van Maas, en staan ze meer open om zichzelf te verhouden tot de voorstelling. Door samen met de school aan dit soort projecten te werken begrijpen school en instelling elkaar beter, waardoor we leerlingen gezamenlijk een optimale leeromgeving kunnen bieden om zich te ontwikkelen. De komende jaren willen we dit voortzetten, door binnen het Rotterdams voortgezet onderwijs in te zetten op lange lijnen en verdiepende trajecten.

ART-dagen

Dit jaar organiseerde Maas in het voortgezet onderwijs vijf ART-dagen: een hele dag kunst maken in een snelkookpan. Meerdere klassen werken een dag lang met Maasdocenten aan scènes, die 's avonds worden gepresenteerd aan ouders en belangstellenden in de vorm van een theatrale route in en om de school. De ART-dag is op scholen waar we veel mee samenwerken, een mooie volgende stap waarin leerlingen niet alleen kunst ervaren en zien maar ook zelf nadenken over vormgeving en zichzelf presenteren voor een publiek. In 2018 maakten we tijdens deze dagen meer de verbinding met onze eigen Maasproducties. Op het Montessori Lyceum Rotterdam werkten we bijvoorbeeld vanuit Beauty en het beest, en bij twee ART-dagen gebruikten we de producties Solo van Nas en Jim en Uniform als uitgangspunt. De tegenstelling van individualisme tegenover opgaan in een massa bleek als thema goed aan te sluiten bij de derdejaars klassen die moeten nadenken over een profielkeuze.

Meespelen bij Maas

In Ben niet bang (2015) speelde voor het eerst een kind mee in een voorstelling van Maas. De aanwezigheid van onze jonge en onervaren doelgroep op het podium als tegenhanger van de professionele volwassen spelers was zo succesvol, dat het in het jubileumjaar werd ingezet op maar liefst drie meespeel-voorstellingen: Beauty en het beest, FEEST en Hallo familie. In deze Maasvoorstellingen speelden in totaal bijna 350 onervaren spelers mee. In Beauty en het beest gaven we 270 kinderen tussen de 5 en 17 jaar de kans om mee te spelen in een professionele grote zaalproductie. De kinderen kwamen zoveel mogelijk uit de stad waar we op dat moment speelden, waardoor ze niet alleen een inhoudelijke bijdrage leverden, maar ook veelal nieuw publiek naar de schouwburgen trokken.

In FEEST speelden 42 kinderen in wisselende samenstellingen. Voor deze jubileumproductie besloten we op zoek te gaan naar Rotterdamse kinderen die niet vanzelfsprekend in aanraking komen met theater. Om zo ook hen een kans te geven te ervaren hoe het is om in een professionele voorstelling mee te spelen. Als hoop voor de toekomst was het aan hen om aan het einde van de voorstelling (letterlijk) de rotzooi van de volwassenen op te ruimen en ze op hun plek te zetten. Omdat bij Maas uiteindelijk het kind altijd de held van het verhaal is. In Hallo familie gingen we nog een stap verder: in iedere voorstelling speelt niet alleen een kind mee, maar ook een 'echte' oma. Via (video-) audities vonden we 24 kinderen en 10 oma's die afwisselend meespelen. Waar de mee-spelers voorheen in korte scènes participeerden, zijn zowel het kind als de oma nu de hele voorstelling op het toneel en daarmee een belangrijke motor voor de voorstelling. Net als bij Beauty

en het beest komen ze uit verschillende steden in het land. Ze spelen mee in hun eigen regio en brengen zo nieuw publiek mee de theaters in.

Door in drie opeenvolgende producties met zowel professionals als onervaren spelers te werken is er veel ervaring opgedaan. Voor Maas hadden de trajecten een meerwaarde omdat we onze doelgroep letterlijk binnen handbereik hadden. Dat was zowel inhoudelijk als publicitair een voordeel. Voor veel kinderen was het een eerste ervaring met professioneel theater, die ze erkenning en een extra dosis zelfvertrouwen heeft gegeven. Hopelijk zorgt een dergelijke intensieve ervaring ervoor dat zij in hun latere leven een liefde voor theater, dans, muziek of andere kunstvormen ontwikkelen.

“Maantje Piet speelt een aantal voorstellingen mee in Rotterdam. Ze heeft nu een hele nieuwe TheaterHalloFamilie. Huppelend ging ze naar de repetities en telde dagen af naar de volgende keer. (...) Zo hoorden wij weken rare verhalen over goochelende vaders, dansende konijnen, Dubrodrinkende mannetjes en een schreeuwende zwaan. Plus alle giebelgein met de acteurs tussendoor, de lieve momentjes met regisseur Moniek en de tramvoorleessessies van Sara (coördinator meespelers en inmiddels lievelingsvriendin) maakten het een groot, onvergetelijk feest. In een paar weken tijd groeide ze tien centimeter en schudde kilo's verlegenheid af.” - **Daan De Launay, blogger en moeder van meespeler Maantje Piet Rot**

MARKETING EN COMMUNICATIE

Maas zet verschillende middelen en kanalen in om doelstellingen en targets te bereiken, verder te bouwen aan het merk en het verhaal van Maas te vertellen, met nog steeds als belangrijke kern de website. Jaarlijks stellen we heldere targets op en vergelijken we deze met resultaten. In 2018 steeg het bezoek aan de website van 198.084 naar 251.062 sessies door 181.247 unieke gebruikers. Dit is een enorme toename van 27%, met name veroorzaakt door vier grote Displaycampagnes bij Beauty en het beest, De jokkebrokker, Victory en Hallo familie en onze gerichte Adwords-campagnes. Het aantal gezamenlijke vrienden op Facebook (twee kanalen) steeg naar 13.209. Maas heeft het afgelopen jaar meer ingezet op beeld, door intensiever te posten op Instagram en YouTube.

We vierden een jaar lang feest met allerlei marketing- en communicatiehaakjes van dien. Van onze grootste grote zaalvoorstelling tot nu toe, Beauty en het beest, naar een theatraal museum met decors en kostuums van vijf jaar Maas, naar Rotterdams krakersfeestje FEEST om te eindigen bij familievoorstelling Hallo familie in de kerstvakantie. De afdeling kijkt terug op veel highlights van het afgelopen jaar.

Grote zaal

Om de twee jaar is Maas in staat een grote zaal productie te maken. Bij een grote zaalproductie hoort een groot publiek en dat is bij Beauty en het beest zeker gelukt. Voor het eerst in vijf jaar Maas haalden we bij een grote zaalvoorstelling 100% van onze targets en bereikten ruim 16.300 vrije bezoekers. Het gemiddeld aantal bezoekers per vrije voorstelling was 450. Dat is een mooie groei, want bij Alleen op de wereld (2014) was dat gemiddelde 329 en bij Alice in Wonderland (2016) 393. Twee belangrijke factoren in deze groei waren de drukbezochte reeks in Stadsschouwburg Utrecht rond de kerst en het meespeelproject met 270 kinderen. In de stadsschouwburg zorgde de productie voor 36% nieuw publiek en kwam 15% van de bezoekers voor de meespelende Utrechtse kinderen en jongeren.

Voor Beauty en het beest werd het grootste deel van het marketingbudget (58%) uitgegeven aan betaalde middelen zoals advertenties online, advertenties offline, televisie en outdoor. Er is bewust gekozen voor een verschuiving van offline naar meer online adverteren. Het grote voordeel van onlineadvertenties is dat het bereik groter en meer gericht is, waardoor een websitebezoek sneller zal leiden tot kaartverkoop. Er was veel free publicity bij Beauty en het beest in de vorm van artikelen over de meespelers, 18 recensies van de 'serieuze' pers, acht blogs, negen recensies van de jury van de Zapp Theaterprijs, acht recensies van Maasreporters en 79 reacties op de website van Maas. De recensies, blogs en reacties waren vrijwel allemaal zeer positief. We maakten een online magazine dat bijna 6.000 keer werd bekeken. Op sociale media was het bereik, met name door veel gedeelde content, enorm. Zo bereikten we op YouTube 128.869 views en was het totale bereik van de Facebookberichten over de voorstelling 388.905. We maakten ruim 1.300 nieuwe Maasfans tijdens de tournee. Beauty en het beest was één van de vier genomineerden voor de Zapp Theaterprijs.

Overige Maasproducties

Met onze andere reizende voorstellingen behaalden we ook diverse successen. Zo werd Drie, een ode aan de overleden regisseur Matthijs Rümke, erg goed opgepikt door de pers, ontvingen we een recordaantal bloggers en werden we overladen met positieve reacties op de website. Zo deed de mond-tot-mond reclame een groot deel van het werk. Nastaran Razawi Khorasani speelde binnen de Nieuwe Makers-regeling van het FPK met Uniform op Oerol en kreeg veel aandacht (en sterren) van de landelijke pers. Met De jokkebrokker

ontdekten we dat er echt een grote vraag is naar 6+ voorstellingen. Victory bleek, met 'falen' als onderwerp, een gewilde voorstelling voor scholen, getuige de vele groepen scholieren in de vrije voorstellingen en Hallo familie was een hit met kerst en een mooie afsluiter van ons jubileumjaar. Bij deze productie ontdekten we nog meer wat influencers kunnen betekenen voor ons merk, zoals de Rotterdamse MaandagDaandag.

Bij FEEST, Victory en Hallo familie werd een online magazine gemaakt, om het voorstellingsbezoek voor vrij- en schoolgaand publiek nog meer te verdiepen. Zes van de reisproducties waren coproducties. Dit vraagt om meer onderling overleg, maar betekent ook een interessante bundeling van marketingkrachten. Ten slotte grepen we het vijfjarig jubileum aan als gelegenheid om Maas theater en dans verder op de kaart te zetten als leverancier van professionele jeugdtheater- en dansvoorstellingen. Dit leverde grote interviews op in Volkskrant, Telegraaf, Trouw, AD en op NPO Radio 1 in diverse programma's. Het Jeugdjournaal maakte een item van 4 minuten over Point of No Return.

Publieksonderzoek in Rotterdam

Het is belangrijk om je publiek te kennen, te weten of ze je kunnen vinden en ook wat ze van je vinden. We deden een bezoekersonderzoek onder de bezoekers van familievoorstellingen in voorjaar 2018. Daaruit bleek dat de meeste bezoekers 2-4 keer per jaar een voorstelling bezoeken met als belangrijkste motieven "kinderen in contact brengen met kunst en cultuur" en "iets ondernemen met vrienden of familie". Bij de meesten was de aanleiding tot bezoek mond-tot-mond reclame en 58% was nieuw publiek.

Een belangrijke bron van informatie met betrekking tot de bereikte doelgroepen van het Maaspodium en onze eigen producties bij Theater Rotterdam is het MOSAIC onderzoek van Rotterdam Festivals. Dit onderzoek is gebaseerd op de kassagegevens van het Maaspodium en Theater Rotterdam, aangevuld met een aantal zelf afgenomen postcode enquêtes onder het aanwezige publiek. Uit het onderzoek blijkt dat iets meer dan 50% van het totale publiek uit Rotterdam komt. Daarbij is een sterke concentratie te vinden in de directe fysieke omgeving van het Maaspodium, maar bezoekers komen verder vanuit heel Rotterdam. Daarnaast kent het Maaspodium bezoekers uit de randgemeenten zoals Capelle a/d IJssel, Schiedam, Barendrecht, Lansingerland en Ridderkerk.

De twee doelgroepen uit het doelgroepenmodel van MOSAIC die het beste vertegenwoordigd zijn bij Maas zijn: de Stadse Alleseters (29%) en de Stedelijke Toekomstbouwers (24%). Enerzijds een publiek dat veelal tussen de 25 en 35 jaar oud is, woonachtig in een stedelijke omgeving, hbo- of universitair opgeleid, alleenstaand of samenwonend maar zonder kinderen, en met een grote belangstelling voor kunst en cultuur. Anderzijds een publiek tussen de 18 en 50 jaar oud, woonachtig in de stad, een groot deel is praktisch opgeleid, veelal met een migratie achtergrond, met geen óf jonge kinderen en een beneden modaal of modaal inkomen. Deze doelgroep is niet per definitie geïnteresseerd in 'traditionele' vormen van kunst en cultuur en komt daar incidenteel mee in aanraking. Daarnaast zijn ook de Actieve families (gezinnen met ouders tussen 25-55 jaar, modaal tot twee keer modaal, mbo of hbo opgeleid, druk bestaan) met 13% goed vertegenwoordigd.

Maaspodium

Voor het Maaspodium werd een tweemaandelijks ladder ontwikkeld, waarmee we ons potentiële publiek in de stad regelmatig een frisse update van ons programma geven. Door monitoring van ons kaartverkoopsysteem scherpten we onder andere ons mailingbeleid aan. Via cross-selling campagnes, pre- en afterservicemails met aanbod op maat blijken we steeds beter in staat om bestaande en potentiële bezoekers te verleiden tot herhaalbezoek. Regelmatig leveren per soort voorstelling een op maat gemaakte en heel gerichte doelgroep campagne. Voor elke voorstelling maken we WhatsApp flyers en doorstuurbare afbeeldingen die ook ingezet kunnen worden op Instagram Stories. De afdelingen marketing en educatie hebben samen de wat op de achtergrond geraakte ambassadeursprojecten, waarmee we kinderen en jongeren inspraak geven in onze organisatie, nieuw leven ingeblazen.

Ook in 2018 presenteerde Maaspodium in de schoolvakanties een uitgebreide programmering voor families. Deze zetten we per vakantie in de markt via stevige koepelcampagnes met eigen landingspagina. We continueerden rendabele samenwerkingen en gingen nieuwe relaties aan met organisaties in de stad met een soortgelijke doelgroep, waaronder kindermuseum Villa Zebra, Jeugdtheaterhuis Zuid-Holland, Stedelijk Museum Schiedam, vele boekhandels en Lantaren Venster (rondom Cinekid). De voorstellingen tijdens de schoolvakanties werden veelvuldig bezocht door Rotterdamse bso's. De losse familievoorstellingen trekken over het algemeen iets minder publiek dan de schoolvakantiebundels, met uitzondering van de altijd goed gevulde peutervoorstellingen op zondag met ontbijt. Recent ontwikkelden we een algemene landingspagina voor alle jeugdvoorstellingen in het Maaspodium.

Voor een groot aantal XL (12+) voorstellingen leverde Maas maatwerk. We werkten met onder andere Codarts Circusarts, Circus Rotjeknor, Stichting Ketj Koti festival Rotterdam, het Wereldmuseum en een aantal

Afrokappers. Voor onze tweede serie Theater of the Now, zijn we een pilot gestart met de publieke lokale omroep Open Rotterdam. Voorafgaand aan drie voorstellingen maakten zij een korte reportage op basis van input van ons jongerenpanel. De samenwerking met de afdeling educatie om groepen scholieren uit het vo te werven voor de vrije voorstellingen was in 2018 goed voor 13% van het XL publiek. Dit zullen we voortzetten en door ontwikkelen. Met FRESH, een drempelverlagend format waarmee we Rotterdamse makers carte blanche geven voor een programma naar eigen inzicht, bereikten we goed de achterban van die makers, nieuw publiek voor Maas. Met de jubileumvoorstelling FEEST in augustus en september, waarin naast professionals ook kinderen en jongeren meespeelden, lieten we ons publiek letterlijk en figuurlijk de achterkant van Maas zien. Zo speelde de voorstelling exclusief in de studio in de oudbouw. Publiek en pers reageerden enthousiast op dit vreemde eendje in ons repertoire.

OVERIGE REFLECTIES

Maatschappelijke verankering

De missie van Maas luidt: Jonge mensen (professioneel) theater laten ontdekken en daarmee zichzelf en de wereld. Dit doen wij door kwalitatieve, innovatieve en grensoverschrijdende voorstellingen te maken in combinatie met een uitgebreid en inhoudelijk educatieprogramma. Hierdoor is op allerlei fronten maatschappelijke verankering ingebed in ons artistieke werk en onze dagelijkse praktijk. Toch ontwikkelen we daarnaast programma's, waarbij we ook letterlijk samenwerken met diverse maatschappelijke organisaties. Altijd gericht op empowerment en het bevorderen van een open blik bij kinderen en jongeren.

In het najaar van 2018 was Maas onderdeel van het project Theater van de Haven, in samenwerking met het Scheepvaart en Transport College. Doel was het gat tussen de jongeren en de haven op Zuid als werkgever te dichten. We werkten met jongeren in een zoektocht naar verandering, op zo'n manier dat zij een stabiele plek in de samenleving kunnen veroveren. In workshops spraken jongeren van De Nieuwe Kans samen met docenten van Maas, SKVR en Huis van Asporaat over waar zij in het leven mee worstelen. De struggles werden fysiek gemaakt door gebruik te maken van stagefighting (Maas), omgezet in een stopmotionfilm (SKVR) en in spoken word (Huis van Asporaat). Tijdens een afsluitende presentatie in het Maaspodium blikten de jongeren met trots terug op het 'verandertraject' met rondleidingen bij het havenbedrijf, de workshop stagefighting en andere activiteiten bij organisaties in Rotterdam.

Na de afgelopen jaren met veel plezier mee te hebben gedaan aan Theater Na de Dam doken we in 2018 in een ander deel van de Nederlandse geschiedenis. In samenwerking met Keti Koti festival deden Jeroen van de Heijden en Aisa Winter met 17 jongeren onderzoek naar de geschiedenis van de slavernij. Met deze diverse groep Rotterdamse jongeren bezochten we gezamenlijk het Tropenmuseum, het gemeentearchief en The Black Archives. Op basis van hun ervaringen en gesprekken maakten zij de voorstelling Point of no Return, die op 1 juli aansluitend aan de herdenking bij het slavernijmonument te zien was. De spelers bezochten de herdenking en namen vervolgens bezoekers van deze zelfde herdenking mee naar ons Maaspodium om voor hen, hun eigen familie en vrij publiek de voorstelling te spelen. Zo ontstond er een bijzondere mix van publiek in de zaal. Na iedere voorstelling voerde we een nagesprek met de zaal en de jongeren over de kracht van herdenken en het belang van het erkennen van onze gedeelde geschiedenis. De voorstelling haalde hiermee het landelijke journaal op televisie.

"Een verschrikkelijk mooie, heftige, ontroerende voorstelling. Ik weet niet of volwassenen de beelden duidelijker, kwetsbaarder hadden kunnen neerzetten of de boodschap net zo duidelijk hadden kunnen overbrengen. Mijn complimenten aan de jongeren die deze productie in hun vrije tijd, tussen het leren van proefwerken door, en zich belangeloos voor de bewustwording van deze zwarte bladzijdes in de Nederlandse geschiedenis ingezet hebben" - **Bezoeker op www.maastd.nl**

Samenwerking in de directe omgeving van het Maaspodium

Met Basisschool Müllerpier hebben we al een jarenlange samenwerking. In 2018 zijn we met twee andere scholen uit de wijk in gesprek gegaan om de leerlingen en het team te laten kennismaken met Maas. Op deze manier hopen we de jeugd in de wijk vertrouwd te maken met ons theater. We hopen dat zij zich welkom voelen in het podium zoals door de jaren heen al gegroeid is met de kinderen van de Müllerpier. De twee scholen zijn OBS Delfshaven (binnen CMK) en de internationale schakelklassen van het Carré College (Cultuurcoach). De jongeren (16 jaar en ouder) in de ISK-klassen zijn nog maar kort in Nederland en beheersen de taal nog niet. Behalve workshops en het bezoeken van voorstellingen, wordt theater daar ook ingezet om de woordenschat door middel van embodied learning te vergroten. In de toekomst willen we de drie scholen met elk een eigen populatie, met elkaar in contact te brengen door middel van gezamenlijke projecten.

"In het Maaspodium speelden we verschillende rollen. Ik vond dat wel prettig omdat ik in het echt best een beetje verlegen ben. (...) Ik hou ervan om te zien hoe iemand kan transformeren naar een totaal ander persoon. In Brazilië heb ik helaas niet veel theater meegemaakt, omdat theaterbezoek vaak alleen is weggelegd voor rijke mensen. Dat is het mooie van Nederland. Hier kan iedereen genieten van theater." - **Breno Carvalho, leerling Carré College ISK**

Er liggen kansen in onze directe omgeving: de bewoners van Delfshaven zijn actief, ook op cultureel gebied, maar ze ontmoeten elkaar en ons daarin nog weinig. We werkten het afgelopen jaar aan meerdere plannen om met partners in de wijk intensiever samen te werken. Een van deze plannen, Campus Coolhaven, ligt nu voor als proeftuin bij het Ministerie van OCW. Campus Coolhaven is een samenwerkingsverband tussen Maas theater en dans, Grounds, Hofplein, Codarts, het LMC, het Albeda College en diverse culturele communities richt zich op instroom, doorstroom en uitstroom van theater-, dans- en muziektalent van basis - naar voortgezet onderwijs, naar mbo, naar de werkpraktijk en mogelijk naar het hbo. Coolhaveneiland moet en kan een plek worden waar mbo'ers hun talent echt kunnen ontwikkelen en kunnen doorstromen naar de beroepspraktijk en/of een vervolgopleiding. De unieke combinatie in Delfshaven van grassroots-organisaties, cultuureducatie, kunstonderwijs (op alle niveaus), productie-instellingen en presentatieplekken maken van Coolhaven en omgeving een beloftevolle plek voor talent- en publieksonwikkeling in de podiumkunsten. Maas theater en dans en het Maaspodium spelen daar graag een rol in, met het inzetten van kennis en begeleiding bij het begeleiden van ontwikkeling van makers-talent en het faciliteren en presenteren van resultaten daarvan in het Maaspodium.

Code Culturele Diversiteit

Maas zoekt bewust naar zoveel mogelijk diversiteit binnen zowel de casts van de eigen Maasproducties als in het aanbod van gastprogrammering in het Maaspodium. Dat is voor ons een logisch gevolg van het feit dat ons jonge publiek, voor een groot deel diverse culturele achtergronden heeft.

Dit geldt in het bijzonder voor het publiek in de grote steden en helemaal voor onze thuishaven Rotterdam, waar meer dan de helft van alle bewoners een migratieachtergrond heeft. Doordat Maasproducties veelal vertrekken vanuit het fysieke en we spelers en dansers casten om hun persoonlijkheid, hebben wij minder te maken met typecasting en is er dus ook veel ruimte voor nieuwe lichten sterke spelers, vaak vanuit de Mime opleiding. Toch is het gesprek over bewustzijn over wat we doen, met wie en waarom, steeds een onderwerp in de organisatie. Dat is nodig, want de kunstwereld is nog echt niet divers genoeg. Jolanda Spoel, programmeur Maaspodium: "ik zeg wel eens dat als je in een stad als Rotterdam op een willekeurige plek een groot net laat vallen, dan zitten er honderd verschillende mensen onder. Maar stap je de drempel over van een gemiddelde culturele instelling, dan stap je soms ineens in een volledige of overheersende witte wereld. En dan is er dus geen herkenning."

"Een cast die overigens – en ja, het moet toch even gezegd worden omdat het zo zeldzaam is – volledig zwart is, terwijl de huidskleur geen enkele rol speelt in het stuk. Dat is echte vooruitgang." - **Volkskrant over De jokkebrokker★★★**

Het betekent ook dat we naast de universele verhalen in onze eigen producties (liefde, familie, opgroeien, privacy) soms in onze programmering specifiek op zoek gaan naar verhalen waarmee jongeren vanuit diverse achtergronden zich ook inhoudelijk mee kunnen verbinden. Zo is er het voorbeeld van Joved, die eerst verplicht met school naar Theater of the Now kwam en vervolgens zelfstandig nog drie avonden is gekomen. Omdat hij het belangrijk vond. Inmiddels is hij zelf van school, maar begeleidt hij de nieuwe klassen van zijn oude school tijdens hun voorstellingsbezoek. En dat begon niet bij theater, maar bij de topics. Hij was geraakt door wat er op het podium gebeurde. Dat was zijn weg om het theater te omarmen.

Bij de samenstelling van het bestuur en het personeelsbestand benaderen we specifieke groepen bij onze zoektocht naar ook een meer gebalanceerde samenstelling van ons team. Bij acteurs en dansers loopt dit goed, maar het is voor een aantal functies binnen het ondersteunende team lastiger. Dit blijft onderwerp van gesprek en aandacht. We kiezen ervoor bij alle sollicitaties net zo lang te werven totdat we een voldoende mix van achtergronden hebben van waaruit we kunnen kiezen.

Talentontwikkeling

De gezamenlijke inspanning van de verschillende jeugdgezelschappen, verenigd in het jeugdplatform van de NAPK, om het jeugdtheater stevig onder de aandacht te krijgen bij beleidsmakers en collega-instellingen, begint vruchten af te werpen. Met de extra impuls van €900.000 in de sector voor talentontwikkeling en educatie, kan er nu verder geïnvesteerd worden in een beloftevolle toekomst van het jeugdtheater.

Talent ontwikkelen zit in het DNA van Maas. Bij al onze workshops dagen we kinderen en jongeren uit hun diverse talenten te ontwikkelen. Aan Maasproducties werken veel net en bijna afgestudeerde acteurs en dansers mee. En bovenal is het voor de toekomst van het jeugdtheater belangrijk dat er nieuwe (jonge) makers worden uitgedaagd werk te maken voor een jong publiek. Dat is één van de pijlers van Maas sinds de oprichting in 2013. We dagen jong en iets meer gevorderd makers-talent uit te denken over ons publiek. Wat was ooit je lievelingsverhaal, waar was je als kind bang voor en kan je op je veertigste nog steeds een puber zijn? Jong zijn inspireert, roept speciale vragen op en is voor steeds meer makers een interessant onderwerp

Maas is initiatiefnemer en partner in het nieuwe makerstraject van Nastaran Razawi Khorasani. Zij maakte binnen dit traject het afgelopen jaar Uniform (2018) bij Maas en maakt in 2019 Bye Bye Baby voor kinderen vanaf 10 jaar. Helaas is het niet meer mogelijk om met haar een vervolgaanvraag te doen omdat Maas als BIS gezelschap geen aanvraag meer mag doen hiervoor. Wel is Maas partner in een nieuwe makerstraject met de breakdancers Shane Boers en Simon Bus, en bereidt het een aanvraag voor samen met het Huis Aspoort voor een traject met choreograaf/danser Remses Rafaela.

We vragen jaarlijks een aantal jonge makers korte proeves te maken voor dreumesen, peuters en kleuters en begeleiden hen daarin. Na eerste proefpresentaties bij Maas gaan deze stukken soms op tournee, waarvan enkele internationaal. In 2018 waren dit Dwayne Toemere en Lisa Groothof, die na het succesvolle Eitje, waar zij als uitvoerend speler bij betrokken waren, een proeve van Boef (4+) maakten. Boef wordt voor seizoen 2019-2020 verder uitgewerkt en op tournee gebracht. De Rotterdamse choreograaf en danser Remses Rafaela maakte een duet voor peuters, waarin hij zelf ook danst. Ook dit gaat uitgewerkt worden tot tourneevorstelling in het volgende seizoen. Sara Giampaolo en Anne Fé de Boer werkten verder aan een volgend project voor peuters, na het succesvolle Een kleine brief aan de grote stad.

Het afgelopen jaar werkten we verder aan het internationale samenwerkingsproject rond Hiphop onder de titel Mind Ur Step. In november werden de eerste resultaten hiervan gepresenteerd in La Rochelle in Frankrijk. Mind Ur Step is een coproductie met Roots & Routes, KS Vlaanderen, Racines Carrees en Roots & Routes Cologne. In het voorjaar 2019 zal de productie in het Maaspodium te zien zijn.

Verbindingen en samenwerking

In Rotterdam hebben we een groot netwerk van partners opgebouwd. We nemen deel aan de platforms rond educatie en talentontwikkeling, we coproduceren met het Rotterdams Philharmonisch Orkest en werken samen met Villa Zebra en het KCR aan leerlijnen voor het cultuuronderwijs. Voor de pabo's en andere mbo- en hbo-opleidingen organiseerden we regelmatig een kennismaking met theater. Rond het Maaspodium werkten we onder andere samen met Hofplein, Roots & Routes voor Mind Ur Step en de SKVR met het project dans- en theatermakers. Maas heeft het afgelopen actief als kartrekker geparticipeerd in het onderzoeken van de haalbaarheid van de proeftuin Campus Coolhaven.

Wij danken alle medewerkers, subsidienten, partners, betrokkenen en vooral ook ons onverminderd enthousiaste en onbevooroordeelde jonge publiek, voor het enthousiasme en de ongelofelijk hoeveelheid bijzondere en vaak persoonlijke reacties.

Rotterdam, 25 maart 2018

Namens de directie en zittende bestuursleden van de stichting Maas theater en dans

Els Kuijper
Voorzitter

Robert van Oort
Penningmeester

Bernadette Stokvis
Zakelijk directeur

Moniek Merx
Artistiek directeur

JAAARREKENING

de balans per 31 december 2018 (na resultaatbestemming)

<u>ACTIVA</u>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
<u>vaste activa</u>		
materiële vaste activa	€ 203.254	€ 243.211
materiële vaste activa in ontwikkeling	1.575	
totaal vaste activa	<u>€ 204.829</u>	<u>€ 243.211</u>
<u>vlottende activa</u>		
voorraden	€ 4.992	€ 2.997
vorderingen	646.805	511.696
liquide middelen	809.067	652.749
totaal vlottende activa	<u>€ 1.460.864</u>	<u>€ 1.167.442</u>
<u>totale ACTIVA</u>	<u>€ 1.665.693</u>	<u>€ 1.410.653</u>
<u>PASSIVA</u>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
<u>eigen vermogen</u>		
algemene reserve	€ 388.903	€ 391.534
bestemmingsreserve CMK	2.325	2.325
bestemmingsreserves	291.742	67.750
bestemmingsfonds OCW 2017-2020	8.752	11.562
totaal eigen vermogen	<u>€ 691.722</u>	<u>€ 473.171</u>
Voorzieningen	<u>€ 118.937</u>	<u>€ 97.664</u>
langlopende schulden	<u>€ 0</u>	<u>€ 0</u>
<u>kortlopende schulden</u>	<u>€ 855.034</u>	<u>€ 839.818</u>
<u>totale PASSIVA</u>	<u>€ 1.665.693</u>	<u>€ 1.410.653</u>

de exploitatierekening Rotterdam

BATEN	realisatie 2018	realisatie 2017	begroting Rotterdam 2018
publieksinkomsten			
kaartverkoop	€ 324.276	€ 249.345	€ 126.100
uitkoopsommen binnenland	199.265	206.295	312.700
uitkoopsommen buitenland	40.430	24.497	36.775
workshops	81.044	119.053	70.125
auteursrechten	14.481	7.273	4.525
horeca	94.240	97.914	65.000
overige publieksinkomsten	0	176	
totaal publieksinkomsten	€ 753.736	€ 704.553	€ 615.225
sponsorinkomsten	€ 325	€ 325	€
overige inkomsten			
vergoedingen coproductanten	€ 199.966	€ 239.581	€ 130.600
verhuur zalen	69.564	69.797	65.000
overige inkomsten	10.715	25.963	
totaal overige inkomsten	€ 280.245	€ 335.341	€ 195.600
TOTAAL DIRECTE OPBRENGSTEN	€ 1.034.306	€ 1.040.219	€ 810.825
indirecte opbrengsten			
verhuur kantoren	€ 21.299	€ 52.649	€ 25.000
overige inkomsten	267.543	3.359	
totaal indirecte opbrengsten	€ 288.842	€ 56.008	€ 25.000
TOTAAL OPBRENGSTEN	€ 1.323.148	€ 1.096.227	€ 835.825
structurele subsidie OCW	€ 721.222	€ 604.747	€ 600.652
structurele subsidie Rotterdam	€ 1.718.493	€ 1.682.993	€ 1.702.993
structurele subsidie FPK	€ 368.335	€ 359.480	€ 354.167
overige subsidies uit publieke middelen	€ 196.513	€ 170.392	€ 191.482
Subsidiedeel overlopende producties	€ -31.713	€ 37.926	€
overige bijdragen uit private middelen			
<i>particulieren</i>	€ 3.414	€ 3.977	€ 5.000
<i>private fondsen</i>	106.000	135.500	126.250
totaal overige bijdragen uit private middelen	€ 109.414	€ 139.477	€ 131.250
TOTAAL SUBSIDIES EN BIJDRAGEN	€ 3.082.264	€ 2.995.015	€ 2.980.544
TOTALE BATEN	€ 4.405.412	€ 4.091.242	€ 3.816.369

LASTEN	realisatie 2018	realisatie 2017	begroting Rotterdam 2018
beheerlasten			
beheerlasten personeel			
<i>directie</i>	€ 106.048	€ 103.104	€ 109.752
<i>secretariaat</i>	40.308	37.806	39.612
<i>personeelszaken / bureaumanagement</i>	49.921	48.496	50.052
<i>financiële zaken</i>	83.505	61.368	55.150
<i>algemene zaken/beheer</i>	53.576	32.388	53.256
<i>personeel inhuur</i>	16.871	16.959	
<i>overige personeelskosten</i>	20.307	25.759	7.893
totaal beheerlasten personeel	€ 370.536	€ 325.880	€ 315.715
materiele lasten			
<i>huisvesting</i>	€ 296.288	€ 311.755	€ 297.000
<i>kantoor</i>	155.973	128.966	106.000
<i>afschrijvingen</i>	68.175	76.359	42.500
materiële lasten	€ 520.436	€ 517.080	€ 445.500
totaal beheerlasten	€ 890.972	€ 842.960	€ 761.215
activiteitenlasten			
activiteitenlasten personeel			
<i>artistiek directeur</i>	€ 106.200	€ 96.503	109.740
<i>artistiek team</i>	144.879	108.231	142.959
<i>programma en projecten</i>	49.815	65.142	94.932
<i>marketing en organisatie</i>	210.883	203.882	203.820
<i>productie organisatie</i>	160.730	187.230	180.985
<i>techniek</i>	307.058	297.595	294.948
<i>educatie</i>	103.345	112.947	111.970
<i>cmk docenten/coaching/monitoring/programma makers</i>	50.899	49.032	131.505
<i>horeca en publieksbegeleiding</i>	105.253	85.176	64.284
<i>overige personeelskosten</i>	76.391	181.722	58.770
<i>Honoraria CMK Docenten</i>	104.636	0	0
<i>honoraria en personeel voorbereiding</i>	399.393	403.816	379.040
<i>honoraria en personeel uitvoering</i>	428.774	374.806	543.349
<i>acquisitie en honoraria overige</i>	35.211	45.648	34.512
totaal activiteitenlasten personeel	€ 2.283.467	€ 2.211.730	€ 2.350.814
activiteitenlasten materieel			
<i>voorbereiding</i>	€ 196.740	€ 212.767	€ 198.150
<i>uitvoering</i>	399.545	507.612	224.090
<i>marketing</i>	199.862	200.153	202.100
<i>educatie</i>	33.005	18.749	
<i>programma</i>	114.849	86.251	128.500
<i>horeca</i>	68.819	63.236	32.500
totaal activiteitenlasten materieel	€ 1.012.820	€ 1.088.768	€ 785.340
totaal activiteitenlasten	€ 3.296.287	€ 3.300.498	€ 3.136.154
TOTALE LASTEN	€ 4.187.259	€ 4.143.458	€ 3.897.369
SALDO uit gewone bedrijfsvoering	€ 218.153	€ -52.216	€ -81.000
rente baten	€ 398	€ 1.423	€ 2.000
bijzondere lasten en baten			
EXPLOITATIERESULTAAT	€ 218.551	€ -50.793	€ -79.000

de categoriale exploitatierekening OCW

BATEN	Totaal realisatie 2018	realisatie Theater 2018	begroting OCW theater 2018	realisatie Theater 2017
publieksinkomsten				
publieksinkomsten buitenland	€ 40.430	€ 39.150	€ 15.000	€ 5.430
publieksinkomsten binnenland				
<i>recette</i>	€ 256.110	€ 82.221	€ 60.000	€ 114.801
<i>uitkoop</i>	199.265	203.367	215.000	66.481
<i>partage</i>	68.166	55.073	35.000	51.078
<i>overige publieksinkomsten</i>	189.765	79.328	30.000	58.886
totaal publieksinkomsten binnenland	€ 713.306	€ 419.989	€ 340.000	€ 291.246
totaal publieksinkomsten	€ 753.736	€ 459.139	€ 355.000	€ 296.676
sponsorinkomsten	€ 325	€	€	€ 0
overige inkomsten				
vergoedingen coproductanten	€ 199.966	€ 143.752	€ 90.000	€ 191.350
overige inkomsten	80.279	8.992	0	6.381
totaal overige inkomsten	€ 280.245	€ 152.744	€ 90.000	€ 197.731
TOTAAL DIRECTE OPBRENGSTEN	€ 1.034.306	€ 611.883	€ 445.000	€ 494.407
indirecte opbrengsten	€ 288.842	€ 10.601	€ 5.000	€ 2.260
TOTAAL OPBRENGSTEN	€ 1.323.148	€ 622.484	€ 450.000	€ 496.667
structurele subsidie OCW	€ 721.222	€ 721.222	€ 705.000	€ 604.747
structurele subsidie Rotterdam	€ 1.718.493	€ 795.818	€ 830.000	€ 792.993
structurele subsidie FPK	€ 368.335	€ 0	€ 0	€
overige subsidies uit publieke middelen	€ 196.513	€ 1.739	€ 25.000	€ 9.437
Subsidiedeel overlopende producties niet besteed in dit boekjaar	€ -31.713	€ -13.205	€ 0	€ 58.972
overige bijdragen uit private middelen				
<i>particulieren</i>	€ 3.414	€ 0	€	€ 0
<i>private fondsen</i>	€ 106.000	€ 104.000	€ 90.000	€ 108.150
totaal overige bijdragen uit private middelen	€ 109.414	€ 104.000	€ 90.000	€ 108.150
TOTAAL SUBSIDIES EN BIJDRAGEN	€ 3.082.264	€ 1.609.574	€ 1.650.000	€ 1.574.299
TOTALE BATEN	€ 4.405.412	€ 2.232.058	€ 2.100.000	€ 2.070.966
eigen inkomstennorm OCW		47,89%	35,18%	43,27%

LASTEN	Totaal realisatie 2018	realisatie Theater 2018	begroting OCW theater 2018	realisatie Theater 2017
beheerlasten				
beheerlasten personeel	fte's			
<i>vast contract</i>	4,80 € 304.896	€ 181.227	195.000 €	174.956
<i>tijdelijk contract</i>	0,80 28.463	0	0	3.280
<i>Overige personeelskosten</i>	20.307	7.568		14.135
<i>inhuur/overige</i>	16.871	8.988	0	10.430
totaal beheerlasten personeel	5,60 € 370.537	€ 197.783	€ 195.000	€ 202.801
materiële lasten	520.436	121.126	135.000	107.596
totaal beheerlasten	€ 890.973	€ 318.909	€ 330.000	€ 310.397
activiteitenlasten	370.683			
activiteitenlasten personeel	fte's			
<i>vast contract</i>	13,12 € 801.873	€ 495.542	€ 685.000	€ 480.902
<i>tijdelijk contract</i>	21,43 799.195	470.352	500.000	341.517
<i>Overige personeelskosten</i>	76.391	40.333		86.161
<i>inhuur/overige</i>	606.007	402.851	75.000	260.190
totaal activiteitenlasten personeel	34,55 € 2.283.466	€ 1.409.078	€ 1.260.000	€ 1.168.770
materiële lasten	1.012.820	512.768	510.000	552.205
totaal activiteitenlasten	€ 3.296.286	€ 1.921.846	€ 1.770.000	€ 1.720.975
TOTALE LASTEN	40,15 € 4.187.259	€ 2.240.755	€ 2.100.000	€ 2.031.372
SALDO uit gewone bedrijfsvoering	€ 218.153	€ -8.697	€ 0	€ 39.594
saldo rentebaten en -lasten	€ 398	€ 0	€	€
bijzondere baten en lasten		0		
EXPLOITATIERESULTAAT	€ 218.551	€ -8.697	€ 0	€ 39.594
RESULTAATBESTEMMING	218.551			
Aandeel OCW subsidie in de totale baten		32%		29%
bestemmingsfonds OCW 2017-2020		-2.810		11.562
	2.810			
Saldo	221.361			-62.355
Toevoeging aan voorzieng verbouwing 2019	-233.992			
Onttrekking bestemmingsfonds OCW 2013/2016				73.184
Onttrekking bestemmingsreserve CMK				41.356
Onttrekking bestemmingsreserve maaspodium	10.000			10.000
Onttrekking Algemene Reserve	-2.631			62.185

Personeel en Vrijwilligers

Specificatie Personeelslasten	Huidig boekjaar		Begroting		Vorig Boekjaar	
	Euro	Fte	Euro	Fte	Euro	Fte
Waarvan vast contract	1.124.189	17,92	1.067.019	17,01	1.229.363	21,22
Waarvan tijdelijk contract	827.657	22,24	927.714	24,93	581.195	18,34
Waarvan inhuur	606.007		671.793		555.135	
	2.557.854	40,15	2.666.526	41,93	2.365.693	39,56

Vrijwilligers	aantal	aantal	aantal
Vrijwilligers Fte	onbekend	onbekend	onbekend
Vrijwilligers persoon	26	onbekend	19

de exploitatierekening FPK

BATEN	Totaal realisatie 2018	realisatie dans 2018	begroting FPK dans 2018	realisatie dans 2017
publieksinkomsten				
publieksinkomsten binnenland				
<i>recette</i>	€ 256.110	€ 14.746	€ 22.950	€ 34.695
<i>uitkoop</i>	199.265	17.475	60.100	119.353
<i>partage</i>	68.166	13.092	0	15.143
publieksinkomsten binnenland	€ 523.541	€ 45.313	€ 83.050	€ 169.191
publieksinkomsten buitenland	40.430	1.280	35.675	19.067
totaal publieksinkomsten	€ 563.971	€ 46.593	€ 118.725	€ 188.258
overige inkomsten				
vergoeding coproducent	€ 199.966	€ 56.214	€ 38.000	€ 48.231
overige inkomsten	270.369	10.313	4.200	17.427
totaal overige inkomsten	€ 470.335	€ 66.527	€ 42.200	€ 65.658
TOTAAL DIRECTE OPBRENGSTEN	€ 1.034.306	€ 113.120	€ 160.925	€ 253.916
indirecte opbrengsten	€ 288.842	€ 1.172	€ 0	€ 0
overige bijdragen uit private middelen				
particulieren	€ 3.414	€ 0	€ 0	€ 0
private fondsen	106.000	2.000	32.000	27.350
overige private bijdragen	0	0	0	0
overige bijdragen uit private middelen	€ 109.414	€ 2.000	€ 32.000	€ 27.350
TOTAAL EIGEN INKOMSTEN	€ 1.432.562	€ 116.292	€ 192.925	€ 281.266
structurele subsidie OCW	€ 721.222	€ 0	€ 0	€ 0
structurele subsidie Rotterdam	€ 1.718.493	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
structurele subsidie FPK	€ 368.335	€ 368.335	€ 354.167	€ 359.480
overige subsidies uit publieke middelen	€ 196.513	€ 474	€ 1.500	€ 2.089
Subsidiedeel overlopende producties	€ -31.713	€ -24.519	€ 0	€ -9.276
TOTALE PUBLIEKE SUBSIDIES EN BIJDRAGEN	€ 2.972.850	€ 444.290	€ 455.667	€ 452.293
TOTALE BATEN	€ 4.405.412	€ 560.582	€ 648.592	€ 733.559
eigen inkomensquote	32,52%	20,74%	29,75%	38,34%
andere inkomensquote	91,64%	34,29%	45,39%	51,00%

LASTEN	Totaal realisatie 2018	realisatie dans 2018	begroting FPK dans 2018	realisatie dans 2017
beheerlasten				
personeelskosten	€ 370.537	€ 24.338	€ 27.530	€ 28.614
materiële lasten	520.436	40.629	25.950	30.576
totaal beheerlasten	€ 890.973	€ 64.967	€ 53.480	€ 59.190
activiteitenlasten				
personeelskosten				
<i>voorbereiding</i>	€ 1.314.428	€ 180.962	€ 249.087	€ 238.680
<i>uitvoering</i>	969.038	118.513	178.837	193.537
personeelskosten	€ 2.283.466	€ 299.475	€ 427.924	€ 432.217
materiële lasten				
<i>voorbereiding</i>	€ 196.740	€ 31.330	€ 68.401	€ 42.563
<i>uitvoering</i>	583.213	124.185	51.425	163.529
<i>marketing</i>	199.862	37.864	52.070	51.604
<i>educatieve activiteiten</i>	33.005	669	0	3.524
materiële lasten	€ 1.012.820	€ 194.048	€ 171.896	€ 261.220
totaal activiteitenlasten	€ 3.296.286	€ 493.523	€ 599.820	€ 693.437
TOTALE LASTEN	€ 4.187.259	€ 558.490	€ 653.300	€ 752.627
SALDO uit gewone bedrijfsvoering	€ 218.153	€ 2.092	€ -4.708	€ -19.068
saldo rentebaten en -lasten	€ 398	€	€	€
Bijzondere baten en lasten				
EXPLOITATIERESULTAAT	€ 218.551	€ 2.092	€ -4.708	€ -19.068
	2018			2017
personele bezetting (beheer + activiteiten)	fte			fte
uitvoerend	34,55			34,91
niet-uitvoerend	5,60			4,65
totaal personele bezetting	40,15			39,56
waarvan in vaste dienst	17,92			21,21
waarvan in tijdelijke dienst	22,23			18,35
totaal personele bezetting	40,15			39,56
bedrag aan honoraria (zonder fte)	€ 606.007			€ 498.165

grondslagen van waardering en resultaatbepaling

algemeen

Bij het opstellen van de jaarrekening zijn de voorschriften van de verschillende subsidienten gevolgd.

Hierbij zijn de volgende handboeken en richtlijnen gevolgd:

Subsidieverordening Rotterdam 2014

Handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen 2017-2020 (OCW)

Handboek verantwoording meerjarige activiteitsubsidie 2017-2020, versie 1.2 20 november 2017 (FPK)

De richtlijnen in deze handboeken sluiten zoveel mogelijk aan op de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek, Boek 2, Titel 9 en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (in het bijzonder RJ 640).

Met deze jaarrekening zullen alle in de jaarrekening genoemde subsidies worden afgerekend.

balans

materiële vaste activa

De materiële vaste activa vanaf de activeringsgrens van € 2.500 worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

voorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs

vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor mogelijke verliezen als gevolg van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Indien middelen niet ter vrije beschikking staan, dan wordt hiermee bij de waardering rekening gehouden.

langlopende en kortlopende schulden

Schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

exploitatierkening

subsidies

Subsidies worden ten gunste van de exploitatierkening gebracht conform de voorschriften van de subsidienten.

overige baten en lasten

De beheerlasten, de activiteitenlasten, de opbrengsten en de bijdragen worden toegerekend aan de periode waarin deze baten en lasten betrekking hebben.

kostentoe rekening

Daar waar de kosten niet rechtstreeks aan een activiteit zijn toe te wijzen worden ze door middel van een schatting toegerekend.

bijzondere baten

Onder bijzondere baten worden verstaan baten die voortvloeien uit gebeurtenissen of transacties die duidelijk te onderscheiden zijn van de activiteiten in het kader van de gewone bedrijfsuitoefening en naar verwachting niet jaarlijks voorkomen.

begroting

Bij de toelichting op de exploitatierkening is geen specificatie van de begroting opgenomen omdat deze niet beschikbaar is.

toelichting afwijkingen begroting en resultaat

De toelichting op de verschillen tussen begrotingen en resultaat is opgenomen in het bestuur verslag.

toelichting op de balans**ACTIVA**

<u>materiële vaste activa</u>	<u>inventaris en inrichting</u>	<u>Transport middelen</u>	<u>verbouwing</u>	<u>totaal 2018</u>
Historische kostprijs	€ 257.453	€ 13.111	€ 209.985	€ 480.549
Cumulatieve afschrijvingen	163.943	5.901	67.494	237.338
Boekwaarde 1-1-2018	€ 93.510	€ 7.210	€ 142.491	€ 243.211
Investeringen	28.217			28.217
Des investeringen				0
Des investeringen afschrijvingen				0
afschrijvingen lopend boekjaar	44.554	2.622	20.998	68.174
boekwaarde per 31 december	€ 77.173	€ 4.588	€ 121.493	€ 203.254
cumulatieve aanschaffingen per 31 december	€ 285.670	€ 13.111	€ 209.985	€ 508.766
cumulatieve afschrijvingen per 31 december	208.497	8.523	88.492	305.512
boekwaarde per 31 december	€ 77.173	€ 4.588	€ 121.493	€ 203.254

Afschrijvingspercentage verbouwing is 10%
Afschrijvingspercentage op inventaris en vervoermiddelen is 20%.
Afschrijvingen percentage op apparatuur is 33%

Specificatie investeringen

	2018
Telefoon centale en toestellen	5.506
Terminal Server	10.830
Apple Laptop	2.355
Doekenkar trap en montage buizen	2.800
Panasonic ET-DLE080	3.575
overige aankopen	3.151
Totaal	28.217

Materiele vaste activa in ontwikkeling

1.575

voorraden

	2018	2017
voorraad horeca	€ 4.992	€ 2.997

vorderingen

debiteuren	€ 315.349	€ 332.515
Gemeente Rotterdam	15.188	
Van Leeuwen Lignac Stichting	10.000	5.000
Gravin van Bylandtstichting	1.500	1.500
Prins Bernhard Cultuurfonds	10.000	20.000
Fonds 21	50.000	30.000
Janivo Stichting	5.000	
Stichting de Versterking	10.000	
Stichting Zabawas	7.500	
Stichting Elise Mathilde Fonds		2.000
KFHeinfonds		7.500
SFPK		699
Omzetbelasting	30.355	21.844
Gemeente Rotterdam CMK 2013-2016		30.000
Stichting Meekers	83.992	
Bijdrage KCR aan CMK	27.756	
Overige vorderingen	21.299	21.781
Vooruit betaalde bedragen	58.866	38.857
totaal vorderingen	€ 646.805	€ 511.696

De looptijd van deze vorderingen is korter dan 1 jaar.

liquide middelen

Kas	€	2.319	€	1.878
ABN AMRO		167.599		188.229
ABN AMRO spaarrekening		455.833		457.865
Triodos		184.350		4.333
Kruisposten		<u>-1.034</u>		<u>444</u>
totaal liquide middelen	€	<u>809.067</u>	€	<u>652.749</u>

De liquide middelen zijn vrij opeisbaar.

toelichting op de balans

<u>PASSIVA</u>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
<u>algemene reserve</u>		
algemene reserve per 1 januari	€ 391.534	€ 329.349
Naar voorziening verbouwing	-233.992	0
Van bestemmingsfonds OCW 2017-2020	2.810	
Vrijval voorzien inrichting 2013	10.000	
resultaat boekjaar	<u>218.551</u>	<u>62.185</u>
totaal algemene reserve	<u>€ 388.903</u>	<u>€ 391.534</u>
<i>bestemmingsreserve CMK</i>		
stand per 1 januari	€ 2.325	€ 43.681
onttrekking		-41.356
toevoeging	0	
<i>totaal bestemmingsreserve doorlopende producties</i>	<u>€ 2.325</u>	<u>€ 2.325</u>
<p>In 2019 zullen Maas en Villa Zebra een aantal nieuwe scholen op Zuid introduceren in het CMK programma Stel je Voor. Deze reserve zal daar in 2019 voor worden aangewend.</p>		
<i>bestemmingsreserve inrichting Maaspodium</i>		
stand per 1 januari	€ 67.750	€ 77.750
onttrekking	-10.000	-10.000
<i>totaal bestemmingsreserve inrichting Maaspodium</i>	<u>€ 57.750</u>	<u>€ 67.750</u>
<p>In 2014 is er voor de verbouwing van de twee theaterzalen 100.000 in een bestemmingsreserve gestort. Jaarlijks wordt er 10.000 onttrokken als dekking van de afschrijving.</p>		
<i>bestemmingsreserve verbouwing Maaspodium</i>		
stand per 1 januari	€ 0	€
Toevoeging	233.992	
<i>totaal bestemmingsreserve inrichting Maaspodium</i>	<u>€ 233.992</u>	<u>€ 0</u>
<p>Maas is in gesprek met de stadsontwikkeling en architectenbureau Ziegler Brandenhorst om een aantal verbeteringen aan het pand aan te brengen. Dit gaat om het creëren van extra opslagruimte, een nieuwe educatieruimte en het verbeteren van de routing van het achterhuis. Om deze verbouwing te financieren wordt er een bestemmingsreserve gemaakt. Deze reserve wordt gevormd uit de gelden die Maas krijgt van stichting Meekers, die in 2019 ophoudt te bestaan. Het bestuur van stichting Meekers heeft besloten het positieve saldo van de stichting ten goede te laten komen van Maas theater en dans. In 2018 is er al 150.000 gestort. In 2019 zal het restant worden overgemaakt.</p>		
totaal bestemmingsreserves	<u>€ 291.742</u>	<u>€ 67.750</u>
<u>bestemmingsfonds OCW 2017-2020</u>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
stand per 1 januari	€ 11.562	€ 0
Onttrekking	-2.810	
toevoeging		11.562
totaal bestemmingsfonds OCW	<u>€ 8.752</u>	<u>€ 11.562</u>

Dit betreft een toevoeging conform de richtlijnen van de subsidiënt (evenredig deel van resultaat).

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
<u>Voorzeningen</u>		
Loopbaan ontwikkeling	€ 27.723	€ 17.664
uitgestelde beloning	91.214	80.000
Totaal voorzieningen	<u>€ 118.937</u>	<u>€ 97.664</u>

Voorziening uitgestelde beloning

De voorziening uitgestelde beloningen is gevormd ter dekking van toekomstige kosten van beloningen die gekoppeld zijn aan het hebben van een lang dienstverband. In de CAO theater en dans is voor oudere werknemers hier een regeling voor ingericht, waarbij het aantal arbeids-uren kunnen worden verlaagd tegen doorbetaling van 10% meersalaris en 20% meer doorbetaling van de pensioenopbouw. De omvang van de voorziening en de hoogte van de donatie worden op basis van de regeling jaarlijks berekend. Hierbij wordt rekening gehouden met het werkgeversdeel van de sociale lasten en loonbelasting. Bij de bepaling wordt tevens rekening gehouden met een uitnuttingskans waaronder de blijf- en deelnamekans.

Voorziening Loopbaanbudget

De voorziening loopbaanbudget is gebaseerd op de cao regeling waarbij jaarlijks verlofuren ter beschikking zijn die ingezet kunnen worden voor de levensfaseregeling. De omvang van de voorziening wordt bepaald op basis van de per balansdatum opgebouwde rechten. De omvang van de voorziening en de hoogte van de donatie wordt jaarlijks op basis van de respectievelijke CAO regelingen berekend.

<u>kortlopende schulden</u>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
crediteuren	€ 388.334	€ 284.829
nog te betalen kosten	50.280	189.223
loonheffingen en pensioenpremies	55.125	48.929
netto lonen	2.568	
nog te betalen vakantietoeslag	65.740	74.028
voornit ontvangen bedragen	28.733	4.558
Vooruit ontvangen subsidie FPK	88.542	88.542
Zebra CMK 2018	10.187	29.085
overige schulden	9.048	9.739
totaal kortlopende schulden	<u>€ 698.557</u>	<u>€ 728.933</u>

De looptijd van deze schulden is korter dan 1 jaar.

<u>schulden aan subsidieverstrekkers</u>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
<i>Gemeente Rotterdam voor het project Cultuurcoaches</i>	€ 0	€ 6.060
totaal schulden aan subsidieverstrekkers	<u>€ 0</u>	<u>€ 6.060</u>

<u>Subsidiedeel overlopende producties niet besteed in dit boekjaar</u>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Victory	-8.519	
Boef	-463	
Lampje	788	
Eitje	3.273	
Hallo Familie	4.698	
Campus Coolhaven	5.689	
Byte Me	13.524	
Bye Bye Baby	15.892	
Bboy	45.078	
De Wilde Stad	49.973	
Nieuwe Makers Nastaran	12.528	82.309
CMK Algemeen	13.948	11.769
Victory		-382
ChitChat	68	6.418
Mind Ur Step		10.771
Totaal subsidiedeel overlopende producties	<u>€ 156.477</u>	<u>€ 110.885</u>
<u>niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen</u>		

huurcontract

Met de gemeente Rotterdam is een huurcontract afgesloten tot en met 31 december 2024. De huur bedroeg tot 1 december 2014 € 14.453 per maand. In het najaar is er in opdracht van de Gemeente Rotterdam een verbouwing uitgevoerd. De totale stichtingskosten van deze verbouwing bedroegen € 1.162.640. In januari 2015 is een allonge op de huurovereenkomst getekend, waarbij een nieuwe huurprijs werd vastgesteld op € 20.749 per maand. Vanwege gebreken aan de oplevering is de huur per 1 juli 2017 vastgesteld op € 20.092 per maand.

toelichting op de categoriale exploitatierekening OCW

<u>BATEN</u>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
<u>publieksinkomsten buitenland</u>		
uitkoopsommen	€ 39.500	€ 24.417
overige publieksinkomsten buitenland	930	80
totaal publieksinkomsten buitenland	€ 40.430	€ 24.497
<u>publieksinkomsten binnenland</u>		
recette	€ 256.110	€ 183.124
partage	68.166	66.221
totaal kaartverkoop	324.276	249.345
uitkoop	199.265	206.295
totaal publieksinkomsten binnenland	€ 523.541	€ 455.640
Sponsor inkomsten	€ 325	€ 325
<u>overige publieksinkomsten</u>		
workshops	€ 81.044	€ 119.053
auteursrechten	14.481	7.273
horeca	94.240	97.914
overige publieksinkomsten	0	176
totaal overige publieksinkomsten	€ 189.765	€ 224.416
<u>overige inkomsten</u>		
verhuur zalen	€ 69.564	€ 69.797
<u>Vergoedingen coproducenten</u>		
DOX - 100% Self Made	25.557	7.500
Stichting urland - Uniform	11.725	
Tuning People - Chit Chat	10.000	
Hitme Productions - Victory	23.750	
Wat We Doen - De Jokkebrokker	82.014	
Bonte Hond - Drie	18.660	
Rotterdams Philharmonisch Orkest - Stadsklanken	4.000	3.750
Stadsschouwburg Utrecht - Beauty en het Beest	39.191	82.380
Nederlands Kamer Orkest - Beauty en het Beest		27.870
Wat We Doen - Toen Wij Van Rotterdam Vertrokken		103.150
Stichting Roots & Routes - Mind Ur Step	-14.931	14.931
overige directe inkomsten	10.715	25.963
totaal overige inkomsten	€ 280.245	€ 335.341

In 2018 is de productie 100% Selfmade definitief verrekend met DOX, waarbij Maas een coproductie bijdrage van 25.557 ontving.

Stichting Umland heeft bijgedragen aan de productie Uniform van Nastaran Razawi Khorasani, door het beschikbaar stellen van de componist Jimi Zoet en de vormgever Marijn de Jong.

Met Tuning People uit België is samengewerkt in de totstandkoming van Chit Chat. De Belgische tournee vond in het najaar plaats in het voorjaar van 2019 volgt de Nederlandse tournee.

Mind Ur Step is een internationaal talentontwikkelingstraject in een samenwerking met Roots & Routes

Wat We Doen, de stichting van Floris van Delft was coproducent van de productie de Jokkebrokker.

Bonte Hond was partner in het op tournee brengen van de reprise van Drie.

<u>indirecte inkomsten</u>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
doorbelaste kosten	€	€
verhuur kantoren	21.299	52.649
detachering personeel	5.081	100
Stichting Meekers	233.992	
overige indirecte inkomsten	<u>28.470</u>	<u>3.259</u>
totaal indirecte inkomsten	<u>€ 288.842</u>	<u>€ 56.008</u>

1) De Stichting Meekers houdt in 2019 op te bestaan. De stichting was een van de grondleggers van Maas bij de samensmelting van de verschillende Rotterdamse gezelschappen. Tot aan januari 2018 was de stichting nog verantwoordelijk voor het onderhoud en en de verhuur van panden aan de Coolhaven. In januari 2018 zijn deze panden verkocht. In de opheffingsvergadering van de stichting dd 21 december 2018 is besloten het batig saldo van de stichting te schenken aan Maas theater en dans voor een renovatie van de studio's en dansvloer en ten behoeve van jeugddans en educatieprojecten in de breedste zin van het woord. Dit is opgenomen als overige indirecte inkomsten.

<u>structurele subsidie OCW</u>	<u>€ 721.222</u>	<u>€ 604.747</u>
---------------------------------	------------------	------------------

<u>structurele subsidie Rotterdam</u>	<u>€ 1.718.493</u>	<u>€ 1.682.993</u>
---------------------------------------	--------------------	--------------------

structurele subsidie FPK

subsidie voor voorstellingen arbeidsmarktbeleid	€ 368.335	€ 359.480
--	-----------	-----------

totaal structurele subsidie FPK	<u>€ 368.335</u>	<u>€ 359.480</u>
--	------------------	------------------

overige subsidies uit publieke middelen

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Rotterdam Cultuurcoaches	€ 26.100	€ 16.833
Rotterdam/FCP via KCR (CMK)	138.782	124.904
Rotterdam / Ontwikkeling Campus Coolhaven	7.855	
FPK Skip Nationaal	20.615	12.950
SFPK	<u>3.161</u>	<u>15.705</u>
totaal overige subsidies uit publieke middelen	<u>€ 196.513</u>	<u>€ 170.392</u>

Op bovenstaande subsidies zijn de volgende handboeken en richtlijnen van toepassing:

Subsidieverordening Rotterdam 2017

Handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen 2017-2020 (OCW)

Handboek verantwoording meerjarige activiteitsubsidie 2017-2020, versie 1.2 20 november 2017 (FPK)

De richtlijnen in deze handboeken sluiten zoveel mogelijk aan op de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek, Boek 2, Titel 9 en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (in het bijzonder RJ 640).

<u>overige bijdragen uit private middelen</u>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Particulieren	€ 3.414	€ 3.977
<u>Private fondsen</u>		
Prins Bernhard Cultuurfonds - Feest	10.000	
De versterking - Feest	10.000	
Van Leeuwen van Lignac Stichting - Feest	10.000	
Janivo Stichting - Jokkebrokker	5.000	
Gravin van Bylandtstichting - Jokkebrokker	1.500	
Fonds 21 - De Wilde Stad	50.000	
Erasmus Stichting - Hallo Familie	2.500	
Stichting Zawabas - Hallo Familie	7.500	
Volkskracht - Jokkebrokker	4.000	
Elise Mathilde - Jokkebrokker	3.000	
Erasmus Stichting - Jokkebrokker	2.500	
Fonds 21 - Beauty en het Beest		30.000
Prins Bernhard Cultuurfonds - Beauty en het Beest		20.000
VSB Fonds - Beauty en het Beest		40.000
Deltaport - Toen Wij Van Rotterdam Vertrokken		3.000
Van Leeuwen van Lignac Stichting - Liefde		4.500
Van Leeuwen van Lignac Stichting - Toen Wij Van Rotterdam Vertrokken		5.000
Daniel van der Vorm Stichting - Toen Wij Van Rotterdam Vertrokken		2.000
Gravin van Bylandtstichting - Beauty en het Beest		1.500
Bankgiro Loterij - Beauty en het Beest		20.000
KF Heinfonds - Beauty en het Beest		7.500
Elise Mathilde - Beauty en het Beest		2.000
 totaal overige bijdragen uit private middelen	 <u>€ 109.414</u>	 <u>€ 139.477</u>
	<u>2018</u>	<u>2017</u>
<u>Subsidiedeel productie niet besteed in vorig boekjaar</u>		
Eitje	€	€ -7.881
Liefde theater		-7.308
Voorjaarsoffer		-19.146
Exit Pursued a Bear		-789
Liefde dans		-6.741
Nieuwe Makers Nastaran	-82.309	-106.947
KCR CMK	-25.647	
Victory	382	
Mind Ur Step	-10.771	
ChitChat	-6.419	
<u>Subsidiedeel productie niet besteed in dit boekjaar</u>		
Boef	-463	
Lampje	788	
Eitje	3.273	
Hallo Familie	4.698	
Campus Coolhaven	5.689	
Byte Me	13.524	
Bye Bey Baby	15.892	
Bboy	45.078	
De Wilde Stad	49.973	
KCR CMK	13.948	11.769
Nieuwe Makers Nastaran	12.528	82.309
Victory	-8.519	-382
Mind Ur Step		10.771
ChitChat	68	6.419
Totaal	<u>€ 31.713</u>	<u>€ -37.926</u>

toelichting op de categoriale exploitatierekening OCW

LASTEN		2018	2017
<u>beheerlasten: personeelskosten</u>	fte		
salariskosten vast	4,80	€ 304.896	€ 274.961
salariskosten tijdelijk	0,80	28.463	8.201
Overige personeelskosten		20.307	25.759
personeel inhuur		16.871	16.959
totaal beheerlasten: personeelskosten	5,60	€ 370.537	€ 325.880
 <u>beheerlasten: materiële lasten</u>			
huisvesting		€ 296.288	€ 311.755
organisatiekosten		155.973	128.966
afschrijvingen		68.175	76.359
totaal beheerlasten: materiële lasten		€ 520.436	€ 517.080
 <u>activiteitenlasten: personeelskosten</u>	fte	2018	2017
salariskosten vast	13,12	€ 801.873	€ 928.249
salariskosten tijdelijk	21,43	799.194	563.583
overige personeelskosten		76.391	181.722
inhuur		606.007	538.176
totaal activiteitenlasten: personeelskosten	34,55	€ 2.283.465	€ 2.211.730
 <u>gegevens naar aanleiding van de WNT</u>			
<u>activiteitenlasten: materiële lasten</u>		2018	2017
voorbereiding		€ 196.740	€ 212.767
uitvoering		399.545	507.612
publiciteit		199.862	200.153
educatie		33.005	18.749
programma		114.849	86.251
horeca		68.819	63.236
cultuureducatie met kwaliteit			
totaal activiteitenlasten: materiële lasten		€ 1.012.820	€ 1.088.768

Bezoldiging topfunctionarissen 2018

Bedragen x € 1

	<u>B. Stokvis</u>	<u>M. Merkx</u>
Functie gegevens	zakelijk directeur	artistiek directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Deeltijd in fte	1,0	1,0
Gewezen topfunctionaris	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking	ja	ja

Individueel WNT-maximum **189.000** € **189.000**

Bezoldiging

Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	84.574	84.574
beloningen betaalbaar op termijn	10.242	10.242
Subtotaal	94.816	94.816
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	0
Totaal bezoldiging	94.816	94.816
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	nvt	nvt

In 2018 hebben er geen bestuur vergoedingen plaatsgevonden

Gegevens 2017

Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Deeltijd in fte	1,0	1,0
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	82.821	82.821
beloningen betaalbaar op termijn	9.963	9.963
Totaal bezoldiging	92.784	92.784

Naam Topfunctionaris

Els Kuijper, voorzitter

Robert van Oort, penningmeester

Bernd van Dijk, secretaris

Nicole van Vessum, lid

Fred Wartna, lid

Rob Wiegman, lid

Functie

Voorzitter

Penningmeester

Secretaris

bestuurlid

bestuurlid

bestuurlid

Onbezoldigd

Onbezoldigd

Onbezoldigd

Onbezoldigd

Onbezoldigd

Onbezoldigd

Ondertekening

Het bestuur

Els Kuijper, voorzitter

Robert van Oort, penningmeester

Bernd van Dijk, secretaris

Nicole van Vessum, lid

Fred Wartna, lid

Rob Wiegman, lid

Bernadette Stokvis, zakelijk directeur

Moniek Merkx, artistiek directeur

Rotterdam, 25 maart 2018

OVERIGE GEGEVENS

resultaatbestemming

resultaatverdeling

Het exploitatieresultaat bedraagt: € 218.551

Van het resultaat wordt een bedrag van € 2.810 onttrokken aan het bestemmingsfonds OCW 2017-2020. Er wordt € 233.992 toegevoegd aan de bestemmingsreserve verbouwing 2019. Er wordt € 10.000 onttrokken aan de bestemmingsreserve inrichting Maaspodium.

EXPLOITATIERESULTAAT	€	218.551
bestemmingsfonds OCW 2017-2020		<u>2.810</u>
SALDO	€	221.361
Toevoeging aan bestemmingsreserve verbouwing 2019		-233.992
Onttrekking uit bestemmingsreserve inrichting Maaspodium		<u>10.000</u>
Onttrekking ALGEMENE RESERVE	€	<u><u>-2.631</u></u>

STEL JE VOOR 2018 - Maas theater en dans/Villa Zebra

	<u>begroting</u>	<u>Realisatie</u>
BATEN		
Doorgesluisde subsidie via penvoerder KCR	138.782	150.551
Bijdragen scholen	<u>75.000</u>	<u>71.885</u>
3.4 Totale Baten	<u><u>213.782</u></u>	<u><u>222.436</u></u>
LASTEN		
1. Coördinatiekosten - administratie & overige kantoorlasten	<u>6.500</u>	<u>7.500</u>
2. Activiteitenkosten		
Personeelskosten voor activiteiten gericht op implementatie, verdieping en ontwikkeling van het curriculum	28.960	31.414
inhoudelijke deskundigheid versterken van leerkrachten, vakdocenten en educatief medewerkers op het gebied van cultuureducatie	124.280	126.591
versterken van de relatie van de school met de culturele en sociale omgeving, met het doel de culturele ontwikkeling van de leerlingen te bevorderen	12.500	8.842
Totaal Activiteitenkosten	<u><u>165.740</u></u>	<u><u>166.847</u></u>
Kennisdeling	<u>26.610</u>	<u>27.928</u>
Monitoring en evaluatie	<u>19.720</u>	<u>15.740</u>
Overige kosten	<u>0</u>	<u>4.350</u>
TOTALE LASTEN	<u><u>218.570</u></u>	<u><u>222.365</u></u>
RESULTAAT	<u><u>-4.788</u></u>	<u><u>71</u></u>

ADDITIONELE INFORMATIE

prestaties Gemeente Rotterdam

Toetsrapport Gemeente Rotterdam 2018 CP 2017-2020

	Originele CP aanvraag	Herziene meerjaren plannen	Jaarplan 2018	Gerealiseerd 2018
Aantal producties (gezelschap)	10	10	9	11
Aantal presentaties (gezelschap)	420	420	410	523
> waarvan in Rotterdam	200	200	165	210
Aantal presentaties (podium)	175	175	150	175
> waarvan in Rotterdam	175	175	150	175
Aantal bezoekers	62500	62500	61500	74.897
> waarvan in Rotterdam			31500	33020
Cultuureducatie: deelnames				
PO	30000	30000	39625	40.494
VO	2900	2900	3210	5.148
jonger dan 25 jaar	3200	3200	1144	1.823
ouder dan 25 jaar	2900	2900	1660	84
Cultuureducatie: docentcontacturen				
PO	1590	1590	1735	1.991
VO	165	165	192	830
jonger dan 25 jaar	32	32	72	203
ouder dan 25 jaar	130	130	52	5
Cultuureducatieve activiteiten binnen het onderwijs			1.845	2.061
Cultuureducatieve activiteiten in de vrije tijd			84	75
Bezoeken				
	jaarplan 2018		Gerealiseerd 2018	
	Totaal per jaar	Totaal Rotterdam	Totaal per jaar	Totaal Rotterdam
aantal bezoeken	61.500	31.500	74.897	33.020
waarvan betalend	54.350	28.450	69.589	29.545
waarvan in schoolverband	23.500	7.000	28.612	10.075

Model III prestatieverantwoording OCW						
	Huidig boekjaar		Activiteitenplan		Vorig boekjaar	
PRODUCTIES	Aantal		Aantal		Aantal	
Nieuwe productie	7		5		3	
Nieuwe coproductie	3		2		6	
Reprise eigen productie	4		3		4	
Reprise coproductie	2		0		4	
Totaal producties	16		10		17	
Waarvan producties grote zaal	1		1		1	
Waarvan producties midden en kleine zaal	15		9		16	
VOORSTELLINGEN	Aantal	Aantal	Aantal	Aantal	Aantal	Aantal
	vst	bezoek	vst	bezoek	vst	bezoek
Reguliere voorstellingen standplaats	81	7.349	80	8.500	78	7.237
Reguliere voorstellingen buiten standplaats	132	17.659	115	17.500	139	18.185
Reguliere voorstellingen buitenland	40	4.816	25	2.600	26	1.725
Reguliere voorstellingen totaal	253	29.824	220	28.600	243	27.147
Schoolgebonden voorstellingen PO	241	24.734	100	9.000	91	7.307
Schoolgebonden voorstellingen VO	13	1.641	30	3.500	36	5.264
Schoolgebonden voorstellingen MBO, HO	0	0	0	0	0	0
Schoolgebonden voorstellingen totaal	254	26.375	130	12.500	127	12.571
Totaal voorstellingen en bezoeken	507	56.199	350	41.100	370	39.718
<u>Specificatie van bezoeken totaal:</u>	<u>Aantal bezoeken</u>		<u>Aantal bezoeken</u>		<u>Aantal bezoeken</u>	
Gratis bezoeken	4.008		4.110		3.676	
Betaalde bezoeken	52.191		36.990		36.042	
Overige bezoeken:						
Bezoeken website totaal	251.062		220.000		198.084	
Aantal unieke bezoekers website	181.247		160.000		139.390	
OVERIGE ACTIVITEITEN	Aantal	Aantal	Aantal	Aantal	Aantal	Aantal
	act	deeln	act	deeln	act	deeln
Schoolgebonden activiteiten (po/vo/mbo/ho)	2.069	46.276	1.700	40.000	1.988	45.095
Openbare activiteiten	58	1.056	100	900	134	4.241
Totaal overige activiteiten	2.127	47.332	1.800	40.900	2.122	49.336

Opmerkingen

Enkele gegevens wijken af van de gegevens in de speellijstenapplicatie van het ministerie van OCW, doordat de gegevens nog niet kloppend uit het systeem gehaald kunnen worden. **De tellingen in deze jaarrekening zijn juist.**

De afwijkingen zijn:

- * Beauty en het beest en Solo van Nas en Jim gingen in 2017 in première en speelden in 2018 door. Het systeem telt deze voorstellingen als reprise (co)productie, terwijl het in werkelijkheid nieuwe (co)producties zijn.
- * Het systeem telt 80 reguliere voorstellingen voor 7.311 bezoekers in de standplaats en 133 buiten standplaats voor 17.697 bezoekers. Dit zijn in werkelijkheid 81 reguliere voorstellingen voor 7.349 bezoekers in de standplaats en 132 voorstellingen voor 17.659 bezoekers buiten de standplaats. Er is dus een verschil van 1 voorstelling met 38 bezoekers.
- * De bezoekers aan de website zijn wel opgenomen in de jaarrekening en niet in het systeem.

model III P prestatieverantwoording FPK Maas theater en dans

aantal activiteiten	huidig boekjaar		begroting FPK		vorig boekjaar
producties					
nieuwe productie	2		3		1
reprises productie	2		3		2
nieuwe co-productie	3		3		6
reprises co-productie	1		0		4
totaal	8		9		13
bezoekers per categorie producties					
nieuwe productie	4.228				3.097
reprises productie	422				9.075
nieuwe co-productie	16.549				13.346
reprises co-productie	791				11.164
totaal	21.990		22.500		36.682
verdeling voorstellingen over circuits					
circuit klein/midden	28		100		175
circuit groot	87		0		32
totaal	115		100		207
regionale spreiding van voorstellingen					
Noord	24		21		13
Oost	6		6		1
Midden	1		5		11
West	6		30		30
Zuid	8		5		5
Amsterdam	6		26		34
Rotterdam	29		39		62
Den Haag	3		6		15
Utrecht	1		5		27
Buitenland	31		9		9
totaal	115		152		207
waarvan in standplaats	29		39		62
waarvan schoolvoorstellingen	35		50		75
regionale spreiding van bezoekers					
Noord	3.814				3.493
Oost	1.449				47
Midden	351				1.379
West	1.542				4.579
Zuid	1.628				492
Amsterdam	1.754				4.617
Rotterdam	5.511				9.211
Den Haag	1.084				2.170
Utrecht	156				9.377
Buitenland	4.701				1.317
totaal	21.990		22.500		36.682
waarvan in standplaats	5.511				9.211
waarvan schoolvoorstellingen	6.626		8.600		14.153
aanvullende gegevens bezoekers					
reguliere voorstellingen	15.354		13.900		22.529
schoolvoorstellingen	6.636		8.600		14.153
totaal bezoekers	21.990		22.500		36.682

	huidig boekjaar		begroting FPK		vorig boekjaar
aantal activiteiten					
waarvan betalend (reguliere voorstellingen)	13.854		12.510		19.556
waarvan niet-betalend (reguliere voorstellingen)	1.500		1.390		2.973
totaal aantal bezoekers reguliere voorstellingen	15.354				22.529
overige gegevens activiteiten					
educatieve activiteiten	104		200		411
Inleidingen	1				0
anders	0		10		0
totaal	105		210		411
Aantal voorstellingen over de twee circuits (kleine en grote zaal)					
Grote zaal (>400 stoelen)	28				32
Kleine zaal (<=400 stoelen)	87		100		175
totaal	115		100		207

Overzicht subsidiabele en gerealiseerde prestaties voor het Fonds Podiumkunsten

Circuit	Klein/ Midden		Groot		Totaal
Bedrag gemiddeld subsidie per prestatie	3.000		4.500		nvt
Aantal subsidiabel tot en met verslag jaar	200		0		200
Aantal gerealiseerd tot en met verslagjaar	262		60		322
Aantal gerealiseerd tot en met verslagjaar (herverdeeld)	322		0		322
Eventuele onder prestatie tot en met verslagjaar	0		0		0
tegenwaarde eventuele onderprestatie	0		0		0

SPEELLIJST DANS(THEATER) PRODUCTIES TEN BEHOEVE VAN AFREKENING FONDS PODIUMKUNSTEN

Datum	Productie	Locatie	Locatie Type	Plaats	Type activiteit
4-1-2018	Beauty en het beest	Parkstad Limburg Theaters, Theater Kerkrade	Podium	Kerkrade (LI)	reguliere uitvoering
6-1-2018	Beauty en het beest	Stadsschouwburg Amsterdam	Podium	Amsterdam (NH)	reguliere uitvoering
7-1-2018	Beauty en het beest	Stadsschouwburg Amsterdam	Podium	Amsterdam (NH)	reguliere uitvoering
12-1-2018	Beauty en het beest	Keizer Karel Podia	Podium	Nijmegen (GLD)	reguliere uitvoering
13-1-2018	Beauty en het beest	De Oosterpoort en de Stadsschouwburg Groningen	Podium	Groningen (GR)	reguliere uitvoering
20-1-2018	Beauty en het beest	CC Hasselt	Podium	Hasselt (Belgie)	reguliere uitvoering
21-1-2018	Beauty en het beest	Chasse Theater	Podium	Breda (NB)	reguliere uitvoering
26-1-2018	Beauty en het beest	Theater de Veste	Podium	Delft (ZH)	reguliere uitvoering
1-2-2018	Beauty en het beest	Koninklijke Schouwburg	Podium	's-Gravenhage (ZH)	reguliere uitvoering
2-2-2018	Beauty en het beest	Koninklijke Schouwburg	Podium	's-Gravenhage (ZH)	schoolvoorstelling/concert po
2-2-2018	Beauty en het beest	Koninklijke Schouwburg	Podium	's-Gravenhage (ZH)	reguliere uitvoering
4-2-2018	Beauty en het beest	Wilminktheater / Muziekcentrum	Podium	Enschede (OV)	reguliere uitvoering
10-2-2018	Beauty en het beest	Theater de Stoep	Podium	Spijkenisse (ZH)	reguliere uitvoering
16-2-2018	Beauty en het beest	Meervaart	Podium	Amsterdam (NH)	reguliere uitvoering
18-2-2018	Beauty en het beest	Stadsschouwburg & Philharmonie Haarlem	Podium	Haarlem (NH)	reguliere uitvoering
19-2-2018	Beauty en het beest	Stadsschouwburg & Philharmonie Haarlem	Podium	Haarlem (NH)	schoolvoorstelling/concert vo
24-2-2018	Beauty en het beest	Schouwburg De Lawei	Podium	Drachten (FR)	reguliere uitvoering
25-2-2018	Beauty en het beest	Odeon De Spiegel Theaters	Podium	Zwolle (OV)	reguliere uitvoering
2-3-2018	Beauty en het beest	Rotterdamse Schouwburg	Podium	Rotterdam (ZH)	reguliere uitvoering
3-3-2018	Beauty en het beest	Rotterdamse Schouwburg	Podium	Rotterdam (ZH)	reguliere uitvoering
4-3-2018	Beauty en het beest	Rotterdamse Schouwburg	Podium	Rotterdam (ZH)	reguliere uitvoering
5-3-2018	Beauty en het beest	Rotterdamse Schouwburg	Podium	Rotterdam (ZH)	schoolvoorstelling/concert po
5-3-2018	Beauty en het beest	Rotterdamse Schouwburg	Podium	Rotterdam (ZH)	schoolvoorstelling/concert po
6-3-2018	Beauty en het beest	Rotterdamse Schouwburg	Podium	Rotterdam (ZH)	schoolvoorstelling/concert po
6-3-2018	Beauty en het beest	Rotterdamse Schouwburg	Podium	Rotterdam (ZH)	schoolvoorstelling/concert po
9-3-2018	Beauty en het beest	Stadsschouwburg De Harmonie	Podium	Leeuwarden (FR)	reguliere uitvoering
10-3-2018	Beauty en het beest	Theater aan het Vrijthof	Podium	Maastricht (LI)	reguliere uitvoering
11-3-2018	Beauty en het beest	Figi Theater	Podium	Zeist (UT)	reguliere uitvoering
27-9-2018	ChitChat	Villanella DE Studio	Podium	Antwerpen (Belgie)	schoolvoorstelling/concert po
28-9-2018	ChitChat	Villanella DE Studio	Podium	Antwerpen (Belgie)	schoolvoorstelling/concert po
29-9-2018	ChitChat	Villanella DE Studio	Podium	Antwerpen (Belgie)	reguliere uitvoering
30-9-2018	ChitChat	Villanella DE Studio	Podium	Antwerpen (Belgie)	reguliere uitvoering
2-10-2018	ChitChat	Villanella DE Studio	Podium	Antwerpen (Belgie)	schoolvoorstelling/concert po
2-10-2018	ChitChat	Villanella DE Studio	Podium	Antwerpen (Belgie)	schoolvoorstelling/concert po
3-10-2018	ChitChat	Villanella DE Studio	Podium	Antwerpen (Belgie)	schoolvoorstelling/concert po
5-10-2018	ChitChat	C-Mine Cultuurcentrum Genk	Podium	Genk (Belgie)	schoolvoorstelling/concert po
6-10-2018	ChitChat	Podium Mozaiek	Podium	Amsterdam (NH)	reguliere uitvoering
7-10-2018	ChitChat	Cultuurcentrum Het Gasthuis	Podium	Aarschot (Belgie)	reguliere uitvoering
14-10-2018	ChitChat	Cultuurcentrum Hasselt	Podium	Hasselt (Belgie)	reguliere uitvoering
16-10-2018	ChitChat	Cultuurcentrum MUZE	Podium	Heusen-Zolder (Belgie)	schoolvoorstelling/concert po
20-10-2018	ChitChat	Maaspodium	Podium	Rotterdam (ZH)	reguliere uitvoering
21-10-2018	ChitChat	Maaspodium	Podium	Rotterdam (ZH)	reguliere uitvoering

SPEELLIJST DANS(THEATER) PRODUCTIES TEN BEHOEVE VAN AFREKENING FONDS PODIUMKUNSTEN

Datum	Productie	Locatie	Locatie Type	Plaats	Type activiteit
24-10-2018	ChitChat	Ostadetheater	Podium	Amsterdam (NH)	reguliere uitvoering
25-10-2018	ChitChat	Gemeenschapscentrum de Bosuil	Podium	Overijse - Jezus Eik	schoolvoorstelling/concert po
29-10-2018	ChitChat	Cultuurcentrum de Steiger	Podium	Menen (Belgie)	reguliere uitvoering
30-10-2018	ChitChat	Cultuurhuis de Warande	Podium	Turnhout (Belgie)	reguliere uitvoering
2-11-2018	ChitChat	KAAP	Podium	Brugge (Belgie)	reguliere uitvoering
11-11-2018	ChitChat	La montagne magique	Podium	Brussel (Belgie)	reguliere uitvoering
18-11-2018	ChitChat	Cultuurcentrum Westrand	Podium	Dilbeek (Belgie)	reguliere uitvoering
19-11-2018	ChitChat	Cultuurcentrum Westrand	Podium	Dilbeek (Belgie)	schoolvoorstelling/concert po
19-11-2018	ChitChat	Cultuurcentrum Westrand	Podium	Dilbeek (Belgie)	schoolvoorstelling/concert po
25-11-2018	ChitChat	KOPERGIETERY	Podium	Gent (Belgie)	reguliere uitvoering
26-11-2018	ChitChat	KOPERGIETERY	Podium	Gent (Belgie)	schoolvoorstelling/concert po
26-11-2018	ChitChat	KOPERGIETERY	Podium	Gent (Belgie)	schoolvoorstelling/concert po
27-11-2018	ChitChat	KOPERGIETERY	Podium	Gent (Belgie)	schoolvoorstelling/concert po
27-11-2018	ChitChat	KOPERGIETERY	Podium	Gent (Belgie)	schoolvoorstelling/concert po
4-12-2018	ChitChat	Cultuurcentrum De Brouckere	Podium	Torhout (Belgie)	schoolvoorstelling/concert po
9-12-2018	ChitChat	Stadsschouwburg Kortrijk	Podium	Kortrijk (Belgie)	reguliere uitvoering
10-12-2018	ChitChat	Stadsschouwburg Kortrijk	Podium	Kortrijk (Belgie)	schoolvoorstelling/concert po
17-12-2018	Hallo familie	Maaspodium	Podium	Rotterdam (ZH)	reguliere uitvoering
18-12-2018	Hallo familie	Maaspodium	Podium	Rotterdam (ZH)	reguliere uitvoering
19-12-2018	Hallo familie	Maaspodium	Podium	Rotterdam (ZH)	schoolvoorstelling/concert po
20-12-2018	Hallo familie	Maaspodium	Podium	Rotterdam (ZH)	schoolvoorstelling/concert po
21-12-2018	Hallo familie	Maaspodium	Podium	Rotterdam (ZH)	reguliere uitvoering
23-12-2018	Hallo familie	Maaspodium	Podium	Rotterdam (ZH)	reguliere uitvoering
23-12-2018	Hallo familie	Maaspodium	Podium	Rotterdam (ZH)	reguliere uitvoering
24-12-2018	Hallo familie	Maaspodium	Podium	Rotterdam (ZH)	reguliere uitvoering
26-12-2018	Hallo familie	Maaspodium	Podium	Rotterdam (ZH)	reguliere uitvoering
27-12-2018	Hallo familie	BRONKS	Podium	Brussel (Belgie)	reguliere uitvoering
28-12-2018	Hallo familie	Podium Hoge Woerd	Podium	Utrecht (UT)	reguliere uitvoering
29-12-2018	Hallo familie	Rabothheater Hengelo	Podium	Hengelo (OV)	reguliere uitvoering
30-12-2018	Hallo familie	Chasse Theater	Podium	Breda (NB)	reguliere uitvoering
18-7-2018	Liefde	THINK BIG Festival	Podium	Munchen (Duitsland)	reguliere uitvoering
19-7-2018	Liefde	THINK BIG Festival	Podium	Munchen (Duitsland)	reguliere uitvoering
28-3-2018	Rotterdamse Stadsklanken reprise	Maaspodium	Podium	Rotterdam (ZH)	schoolvoorstelling/concert vo
28-3-2018	Rotterdamse Stadsklanken reprise	Maaspodium	Podium	Rotterdam (ZH)	schoolvoorstelling/concert vo
29-3-2018	Rotterdamse Stadsklanken reprise	Maaspodium	Podium	Rotterdam (ZH)	schoolvoorstelling/concert vo
30-3-2018	Rotterdamse Stadsklanken reprise	Maaspodium	Podium	Rotterdam (ZH)	reguliere uitvoering
8-3-2018	Two Boys	Parktheater Eindhoven	Podium	Eindhoven (NB)	reguliere uitvoering
13-6-2018	Uniform	Oerol Festival	Podium	Terschelling Midland (FR)	reguliere uitvoering
15-6-2018	Uniform	Oerol Festival	Podium	Terschelling Midland (FR)	reguliere uitvoering
15-6-2018	Uniform	Oerol Festival	Podium	Terschelling Midland (FR)	reguliere uitvoering
16-6-2018	Uniform	Oerol Festival	Podium	Terschelling Midland (FR)	reguliere uitvoering
16-6-2018	Uniform	Oerol Festival	Podium	Terschelling Midland (FR)	reguliere uitvoering

SPEELLIJST DANS(THEATER) PRODUCTIES TEN BEHOEVE VAN AFREKENING FONDS PODIUMKUNSTEN

Datum	Productie	Locatie	Locatie Type	Plaats	Type activiteit
17-6-2018	Uniform	Oerol Festival	Podium	Terschelling Midslan (FR)	reguliere uitvoering
17-6-2018	Uniform	Oerol Festival	Podium	Terschelling Midslan (FR)	reguliere uitvoering
18-6-2018	Uniform	Oerol Festival	Podium	Terschelling Midslan (FR)	reguliere uitvoering
18-6-2018	Uniform	Oerol Festival	Podium	Terschelling Midslan (FR)	reguliere uitvoering
20-6-2018	Uniform	Oerol Festival	Podium	Terschelling Midslan (FR)	reguliere uitvoering
20-6-2018	Uniform	Oerol Festival	Podium	Terschelling Midslan (FR)	reguliere uitvoering
21-6-2018	Uniform	Oerol Festival	Podium	Terschelling Midslan (FR)	reguliere uitvoering
21-6-2018	Uniform	Oerol Festival	Podium	Terschelling Midslan (FR)	reguliere uitvoering
22-6-2018	Uniform	Oerol Festival	Podium	Terschelling Midslan (FR)	reguliere uitvoering
22-6-2018	Uniform	Oerol Festival	Podium	Terschelling Midslan (FR)	reguliere uitvoering
23-6-2018	Uniform	Oerol Festival	Podium	Terschelling Midslan (FR)	reguliere uitvoering
23-6-2018	Uniform	Oerol Festival	Podium	Terschelling Midslan (FR)	reguliere uitvoering
24-6-2018	Uniform	Oerol Festival	Podium	Terschelling Midslan (FR)	reguliere uitvoering
24-6-2018	Uniform	Oerol Festival	Podium	Terschelling Midslan (FR)	reguliere uitvoering
29-6-2018	Uniform	Maaspodium	Podium	Rotterdam (ZH)	reguliere uitvoering
30-6-2018	Uniform	Maaspodium	Podium	Rotterdam (ZH)	reguliere uitvoering
1-11-2018	Victory	Maaspodium	Podium	Rotterdam (ZH)	schoolvoorstelling/concert vo
2-11-2018	Victory	Maaspodium	Podium	Rotterdam (ZH)	schoolvoorstelling/concert vo
2-11-2018	Victory	Maaspodium	Podium	Rotterdam (ZH)	schoolvoorstelling/concert vo
3-11-2018	Victory	Maaspodium	Podium	Rotterdam (ZH)	reguliere uitvoering
5-11-2018	Victory	Maaspodium	Podium	Rotterdam (ZH)	schoolvoorstelling/concert vo
9-11-2018	Victory	Jeugdtheater de Krakeling	Podium	Amsterdam (NH)	reguliere uitvoering
12-11-2018	Victory	ZINiN Theater	Podium	Nijverdal (OV)	schoolvoorstelling/concert vo
14-11-2018	Victory	Atlas Theater	Podium	Emmen (DR)	schoolvoorstelling/concert vo
14-11-2018	Victory	Atlas Theater	Podium	Emmen (DR)	schoolvoorstelling/concert vo
16-11-2018	Victory	De NWE Vorst	Podium	Tilburg (NB)	schoolvoorstelling/concert vo
16-11-2018	Victory	De NWE Vorst	Podium	Tilburg (NB)	reguliere uitvoering
22-11-2018	Victory	Toneelschuur	Podium	Haarlem (NH)	reguliere uitvoering
28-11-2018	Victory	Theater ins Blau	Podium	Leiden (ZH)	reguliere uitvoering
29-11-2018	Victory	Rabothheater Hengelo	Podium	Hengelo (OV)	reguliere uitvoering
12-12-2018	Victory	Theater aan het Vrijthof	Podium	Maastricht (LI)	reguliere uitvoering